

Legea Nr. LXXVII din 1993
PRIVIND DREPTURILE MINORITĂȚILOR
NAȚIONALE ȘI ETNICE*

(Redactare completă, cuprinzând modificările survenite)

Adunarea Națională,

– urmând cele mai nobile tradiții și valori ale istoriei maghiare,
– sub semnul alinierii alături de idealurile democrației și umanismului,
– cu intenția de a ajuta înțelegerea și colaborarea prietenească între popoare și națiuni,
– conștientă de faptul că, conviețuirea armonioasă a minorităților naționale și etnice cu națiunea majoritară constituie un element component al securității internaționale,
proclamă că dreptul la recunoașterea identității naționale și etnice este o parte componentă a drepturilor universale ale omului, și că drepturile particulare individuale și colective ale minorităților naționale și etnice sunt libertăți cetățenești, fundamentale, pe care le respectă, și pe toate acestea le pune în vigoare în Republica Ungară.

Totalitatea acestor drepturi nu constituie donația majorității și nu constituie un privilegiu acordat minorității, ele nu au ca izvor ponderea numerică a minorităților naționale și etnice, ci dreptul la o altă identitate pe baza respectării libertății individului și a păcii sociale.

Proclamând principiile egalității și solidarității, ale apărării active a minorităților, Adunarea Națională exprimă respectul ei la adresa minorităților cu luarea în considerare a normelor morale și juridice universal acceptate, a respectului față de valorile lor morale și istorice, fiind călăuzită de reprezentarea consecventă a intereselor vitale comune ale minorităților și națiunii maghiare.

Pentru minoritățile naționale și etnice, care au cetățenie ungară și trăiesc pe teritoriul Republicii Ungare, limba, cultura materială și spirituală, tradițiile lor istorice, precum și alte particularități legate de existența lor minoritară sunt componente ale identității lor individuale și colective.

Toate acestea reprezintă valori deosebite, iar păstrarea, cultivarea și îmbogățirea acestora nu este doar un drept fundamental al minorităților naționale și etnice, ci și interesul națiunii maghiare, iar în ultima instanță e și interesul comunității statelor și națiunilor.

Luând în considerare faptul că, autoguvernările constituie baza orânduirii democratice, Adunarea națională consideră că înființarea și activitatea autoguvernărilor minoritare și autonomia culturală exprimată de acestea, constituie una din cele mai importante condiții fundamentale pentru afirmarea drepturilor specifice ale minorităților.

Pornind de la faptul conviețuirii istorice, Adunarea Națională asigură și prin această lege, pentru persoanele de cetățenie ungară aparținând minorităților și colectivităților acestora, toate acele drepturi care nu sunt doar numai drepturi ale omului, ci și drepturi politice cu ajutorul cărora se poate favoriza păstrarea identității lor naționale sau etnice. Scopul acestei legi este ca, pe baza principiilor cuprinse în Documentul Final de la Helsinki să se creeze bazele instituționale ale existenței minoritare, inclusiv cele necesare pentru întreținerea de legături vii și libere cu țările și națiunile mamă.

Întocmind această lege, Adunarea națională a Republicii Ungare este călăuzită de dorința creării Europei fără frontiere, a diminuării și anulării dezavantajelor izvorâte din existența minoritară, fiind condusă de intenția dezvoltării în continuare a sistemului de instituții democratice necesare pentru această cauză.

În interesul realizării acestor țeluri, ca însumare a drepturilor cuvenite persoanelor aparținând minorităților naționale și etnice, precum și comunităților acestora, ca și în vederea reglementării modalităților de afirmare a acestor drepturi – luând în considerare dispozițiile dreptului internațional precum și principiile stabilite de Constituția Republicii Ungare – Adunarea Națională a Republicii Ungare emite următoarea lege:

CAPITOLUL I

Dispoziții fundamentale

Art. 1.

(1) Vigoarea acestei legi se extinde asupra tuturor acelor persoane de cetățenie ungară care trăiesc pe teritoriul Republicii Ungare și declară ele însele că aparțin unei minorități naționale sau etnice, respectiv asupra comunităților acestor persoane.

(2) În înțelesul prezentei legi, minorități naționale și etnice (în continuare: minorități) sunt acele grupuri etnice autohtone care sunt așezate pe teritoriul Republicii Ungare de cel puțin un secol, se află în minoritate numerică în cercul populației statului, membrii lor sunt cetățeni unguri care se deosebesc de restul populației prin propria limbă și cultură, prin tradiții, în același timp dau dovadă de o conștiință a unității, ce se îndreaptă spre păstrarea acestor valori, spre exprimarea și apărarea intereselor comunităților lor proprii, constituite istoric.

Art. 2.

Efectul prezentei legi nu se extinde asupra refugiaților, imigranților, a cetățenilor străini cu domiciliul în Ungaria, precum asupra apatrizilor.

Art. 3.

(1) Minoritățile care trăiesc în Republica Ungară sunt părtașe la puterea poporului: sunt factori constitutivi ai statului [Constituția, articolul 68, alineatul (1)] Cultura acestora face parte din cultura Ungariei.

(2) Dreptul la identitatea națională sau etnică este un drept fundamental al omului, care îi revine deopotrivă atât individului cât și colectivității.

(3) Fiecare minoritate e îndreptățită să existe și să se mențină ca colectivitate națională sau etnică.

(4) Toate comunitățile minorităților și persoanele aparținătoare acestora au dreptul să trăiască pe pământul unde s-au născut, respectiv să țină legătura neîngrădită cu pământul natal. Dreptul la pământul natal nu înseamnă numai legătura cu propriul loc de naștere, ci

libertatea și protecția legăturii față de locul de naștere sau domiciliul părinților, tutorilor, strămoșilor, față de patria străbună, cultura și tradițiile acesteia.

„(5) În privința minorităților, este interzisă orice fel de încălcare a principiului unui tratament echitabil.

Art. 4.

(1) Republica Ungară interzice orice fel de politică, atitudine care:

- a) au drept scop sau finalitate asimilarea în națiunea majoritară, excluderea, respectiv, izolarea din națiunea majoritară,
- b) vizează modificarea relațiilor de naționalitate sau etnice din teritoriile locuite de minorități,
- c) pe motivul apartenenței, hărțuiesc minorități ori persoane aparținând unor minorități, le îngreunează condițiile de trai ori le împiedică în exercitarea drepturilor legale,
- d) vizează expulzarea sau strămutarea forțată a unei minorități.

(2) Republica Ungară intervine în relațiile sale internaționale împotriva tuturor preocupărilor politice care conduc la consecințele enumerate în alineatul (1). Pentru asigurarea protecției împotriva unei asemenea politici apelează și la mijloacele dreptului internațional și a tratatelor internaționale.

(3) La trasarea limitelor teritoriale ale unităților administrative și ale circumscripțiilor electorale, pe parcursul elaborării proiectelor de dezvoltare ale așezărilor și obiectivelor economice, respectiv de ocrotire a mediului înconjurător, Republica Ungară ia în considerare relațiile așezărilor minorităților naționale sau etnice, interesele economice și tradițiile acestora.

Art. 5.

(1) În Republica Ungară, minoritățile au dreptul să-și înființeze autoguvernări locale, teritoriale și pe țară (în continuare, generic: autoguvernare de minoritate).

(2) La inițierea înființării și la alegerea autoguvernării de minoritate poate participa acel cetățean cu drept de vot care figurează pe lista de evidență electorală a minorității (în

continuare: lista electorală a minorității). Un elector poate figura pe lista electorală a unei singure minorități. Dispozițiile referitoare la listele electorale ale minorităților sunt cuprinse într-o lege specială.

(3) La reprezentarea unei minorități se poate angaja acel candidat care figurează pe lista electorală a minorității. Dreptul la reprezentanță poate fi exercitat doar în cadrul unei singure minorități.

Art. 5/A

(1) Atribuțiile de bază ale autoguvernării de minoritate sunt apărarea intereselor minorităților și reprezentarea lor prin exercitarea obligațiilor și a atribuțiilor stabilite de legea privind aceste autoguvernări.

(2) Statutul juridic, drepturile, îndatoririle, structura, condițiile de funcționare, normele speciale referitoare la administrație ale autoguvernărilor de minoritate, relațiile autoguvernărilor de minoritate cu organele centrale de stat, cu autoguvernările locale, sunt stabilite de prezenta lege.

Art. 6.

În Republica Ungară înfăptuirea egalității în drepturi este asigurată și prin măsuri vizând eliminarea inegalității șanselor [Constituția, articolul 70/a, alineatul (3)].

Art. 6/A

(1) Dispoziții explicative:

1. Atribuțiile de interes public, privind minoritatea:

a) atribuții legate de afirmarea drepturilor individuale și colective garantate prin prezenta lege, de inducția posibilităților de exprimare a intereselor persoanelor aparținând minorității – în special cultivarea, menținerea și dezvoltarea limbii materne, precum și obținerea și menținerea autonomiei culturale prin intermediul autoguvernărilor de minoritate – de asigurarea anumitor servicii publice destinate persoanelor care aparțin minorității, precum și asigurarea condițiilor de realizare în mod independent a acestor atribuții, și crearea condițiilor organizatorice, de resurse umane și materiale necesare,

b) atribuții legate de asigurarea reprezentării minorității în organele puterii de stat și în cele ale autoguvernării locale în exercițiu, ca și în organele autoguvernării de minoritate, precum și asigurarea resurselor organizatorice, umane și materiale pentru realizarea acestor atribuții,

2. autoguvernare de minoritate: organizație care se înființează printr-o procedură de constituire stabilită într-o lege specială, pe calea alegerilor democratice bazate pe prezenta lege, cu scopul de a asigura anumite servicii publice prevăzute prin lege, având funcționare în formă corporativă și fiind înzestrată cu personalitate juridică, având scopul de a servi la afirmarea drepturilor cuvenite comunității de minoritate, la apărarea și reprezentarea intereselor minorităților și la administrarea în mod independent a atribuțiilor de interes public, privind minoritatea, nivel local, teritorial (pe județ, pe capitală) și pe țară.

3. instituție de învățământ public pentru minoritate: acea instituție de învățământ public al cărei document de constituire cuprinde asumarea răspunderilor referitoare la minoritățile naționale și etnice, în spiritul legii privind învățământul public, cu condiția ca instituția de învățământ public să-și asume efectiv aceste răspunderi, precum și grădinița, școala și internatul ai cărei preșcolari și școlari iau parte la educația preșcolară pentru minorități naționale, etnice, respectiv, la educația și învățământul școlar pentru minorități naționale, etnice. în procent de cel puțin 25%.

4. sfera angajaților în învățământul public de minoritate: acele persoane care își desfășoară activitatea ca pedagogi în instituțiile învățământului public de minoritate, respectiv,

persoanele cuprinse în sfera de activități auxiliare proxime, destinate sprijinirii activității de educație și învățământ,

5. menținerea preocupărilor pentru funcționarea la nivel corespunzător: preluarea dreptului de finanțare a unei instituții de către autogovernarea minoritară nu generează degradarea nivelului serviciilor, reducerea resurselor umane și materiale disponibile, anterioare preluării,

6. informarea publică pentru minorități: difuzare de știri, de programe asigurate cu regularitate sau periodic, în presa scrisă sau în cea electronică (televiziune, radio), destinate informării publice a comunității de minoritate, culturalizării, menținerii și extinderii autonomiei culturale, indiferent dacă organul de presă care efectuează informarea publică este coordonat de o organizație de minoritate sau serviciul este asigurat – pe baza unei legi speciale – de către mass-media publice, adică de alți prestatori, pe bază de contract pentru servicii publice,

7. document oficial: document cu statut de document de identitate personală, stabilit prin norme juridice speciale.

(2) La aplicarea prezentei legi:

a) dreptul de alegere, de numire, de delegare a conducătorilor, – cu excepția alegerii președintelui și a vicepreședinților – deținut de prezidiul autogovernării de minoritate, include dreptul de demitere, de suspendare din posturi de conducere, de asemenea alte drepturi de însărcinare, de desemnare, de delegare includ dreptul de retragere a însărcinării, a desemnării, respectiv, a delegării.

b) prin alte drepturi ale angajatorului – numirea, delegarea conducătorilor, suspendarea, destituirea din funcția de conducător, stabilirea incompatibilității, inițierea anchetei disciplinare, cu excepția stabilirii pedepsei disciplinare – trebuie înțelese toate celelalte drepturi ale angajatorului,

c) în cazul autogovernării de minoritate, dreptul angajatorului include și dreptul angajatorului asupra angajaților oficiului, drept exercitat de conducătorul oficiului,

d) dreptul de înființare a instituției include și dreptul de preluare, de reorganizare și de desființare a instituției.

e) membri de familie: rudele de gradul întâi și soțul/soția acestora, frații, soțul/soția, concubinul/concubina,

f) instituție culturală de minoritate: acea instituție culturală care are ca sarcină imediată menținerea și practicarea culturii, a tradițiilor și a limbii unei comunități de minoritate,

g) instituție culturală: acea instituție de culturalizare și acel bun al patrimoniului public care figurează în anexa legii privind instituțiile muzeale, dotarea bibliotecilor publice, și culturalizarea

maselor, de asemeni cele luate în considerare de legea privind protecția patrimoniului cultural, respectiv pe baza dispozițiilor finale ale acestei legi,

h) regie temporară: acordarea drepturilor de întrebuințare, de exploatare, de acumulare de profit, de către proprietarul de drept, cu menținea că proprietatea în discuție nu poate fi înstrăinată și grevată – decât conform dispozițiilor normate juridic – de asemeni nici dreptul de regie temporară asupra respectivei proprietăți nu poate fi cedat.

CAPITOLUL II

Drepturile individuale ale minorităților

Art. 7.

(1) Declararea și manifestarea apartenenței la o minoritate este dreptul exclusiv și inalienabil al individului. Nicio persoană nu poate fi constrânsă să facă declarații referitoare la apartenența sa la o minoritate – exceptând cele expuse în alineatul (2).

(2) Legea sau norma juridică de punere în aplicare a acesteia pot lega exercitarea unui drept de minoritate, de declarația individului.

(3) Dreptul la identitatea națională și etnică și asumarea și afirmarea apartenenței la o asemenea minoritate nu exclude recunoașterea legăturilor duble sau multiple.

Art. 8.

Cu ocazia recensământului pe țară, persoana de minoritate are dreptul să-și declare în mod anonim (fără nume) apartenența la minoritate.

Art. 9.

Persoana aparținătoare minorității are dreptul la șanse politice și culturale egale, pe care statul este obligat să le susțină cu măsuri eficiente.

Art. 10.

Participarea la viața publică a persoanelor aparținătoare minorității nu poate fi îngădită. În vederea exprimării și apărării intereselor lor, aceștia – conform reglementărilor constituționale – pot înființa asociații, partide, alte organizații sociale.

Art. 11.

Persoanele aparținătoare unei minorități au dreptul la respectarea tradițiilor minoritare referitoare la familie, la cultivarea relațiilor familiale, la marcarea în limba maternă a sărbătorilor de familie și la solicitarea desfășurării în limba maternă a ceremonialelor religioase legate de acestea.

Art. 12.

(1) Persoana aparținătoare unei minorități are dreptul la alegerea liberă a prenumelui propriu și al copilului său, la înscrierea numelui și prenumelui în conformitate cu regulile limbii materne și la înscrierea numelui în acest mod – în limitele stabilite de normele juridice – în registrul de stare civilă și în actele oficiale. În cazul înscrierii cu alte caractere decât cele latine, folosirea concomitentă a scrisului fonetic cu litere latine este obligatorie.

(2) La cerere, înmatricularea și redactarea unor documente – în conformitate cu cele stabilite în alineatul (1) – pot fi și bilingve.

Art. 13.

Persoana aparținătoare minorității are dreptul:

a) la cunoașterea, cultivarea, îmbogățirea, transmiterea limbii materne, a istoriei, culturii și tradițiilor proprii;

b) să ia parte la învățământul și culturalizarea în limba maternă;

c) să beneficieze de apărarea datelor personale privind apartenența sa la o minoritate, în conformitate cu cele prevăzute în legea specială.

Art. 14.

Persoana aparținătoare minorității are dreptul la întreținerea relațiilor atât cu instituțiile de stat și sociale ale țării mamă și ale națiunilor a căror limbă o vorbesc, cât și cu minoritățile care trăiesc în alte țări.

CAPITOLUL III

Drepturile colective ale minorităților

Art. 15.

Păstrarea, cultivarea, întărirea și transmiterea spre moștenire a identității minoritare constituie un drept colectiv inalienabil al minorităților.

Art. 16.

Minoritățile au dreptul la cultivarea și dezvoltarea tradițiilor istorice și limbii proprii, la păstrarea și îmbogățirea culturii lor materiale și spirituale.

Art. 17.

Comunitățile de minoritate au dreptul la organizare voluntară, respectiv, în limitele legii, pot înființa orice fel de organizație.

Art. 18.

(1) Serviciile publice de radiodifuziune și televiziune asigură cu regularitate realizarea, difuzarea și propagarea programelor de minoritate – conform dispozițiilor legii speciale, în cadrul unei structuri independente și din buget separat.

(2) Pe teritoriile locuite de minorități statul favorizează – și pe calea tratatelor internaționale – receptarea emisiunilor de radio și televiziune provenite din țara mamă.

(3) Comunitățile minorităților au dreptul:

a) să asigure condițiile și să contribuie la restructurarea învățământului preșcolar de minoritate, ale educației și învățământului de bază și mediu, de asemeni, ale învățământului superior, respectiv, prin intermediul autoguvernării de minoritatea are dreptul să asigure condițiile și să contribuie la restructurarea învățământului de minoritate complementar.

b) să constituie, în cadru legal, rețea proprie pe țară de instituții de educație, învățământ, cultură și știință.

(4) Republica Ungară asigură – în cadrul stabilit de lege – dreptul comunităților minoritare la ținerea nestingherită a manifestărilor și sărbătorilor proprii, la păstrarea, îngrijirea și transmiterea spre moștenire a monumentelor arhitectonice, culturale și religioase, precum și drepturile legate de folosirea simbolurilor lor.

Art. 19.

Minoritățile și organizațiile lor au dreptul să edifice și să mențină relații internaționale directe și nemijlocite.

Art. 20.

(1) Minoritățile au dreptul la reprezentare parlamentară în modul stabilit printr-o lege separată.

(2) Adunarea națională alege ombudsmanul pentru drepturile minorităților naționale și etnice. Sarcinile administrative și de pregătire în acest scop sunt asigurate de Oficiul

Ombudsmanilor din Adunarea Națională. În cazul ombudsmanului parlamentar, care răspunde de drepturile minorităților naționale și etnice, printre altele se aplică dispozițiunile Legii nr. LIX/1993 referitoare la ombudsmanul parlamentar pentru drepturile cetățenești.

(3) Ombudsmanul parlamentar cu problemele minorităților naționale și etnice soluționează problemele care intră sub incidența acestei legi.

CAPITOLUL IV

Autogovernările minorităților

Art. 21.

Autogovernările minorităților, înființarea autogovernărilor de minoritate

Art. 21

Pe baza dispozițiilor din legea specială, anumite minorități pot înființa:

- a) autogovernări de minoritate pe localitate – în comune, orașe, și în cartierele capitalei, teritoriale – la nivelul județului și al capitalei, precum și
- b) autogovernare de minoritate pe țară.

(2) Persoanele cu drept de vot care fac parte dintr-o minoritate, pot fi alese ca deputați în autogovernările pe localitate, respectiv, teritoriale sau în autogovernarea de minoritate de țară pe baza dispozițiilor unei legi speciale.

Art. 22

Electorii pot înființa autogovernarea de minoritate prin vot direct, conform dispozițiilor cuprinse în legea specială.

Art. 23

(1) Corpul de deputați al autoguvernărilor de minoritate pe localitate este alcătuit din 5 persoane.

(2) Corpul de deputați al autoguvernărilor județene, respectiv, cel al autoguvernării pe capitală este alcătuit din 9 persoane.

(3) Într-o așezare, una și aceeași minoritate poate înființa doar o singură autoguvernare pe localitate.

(4) Într-un județ, respectiv, în capitală, una și aceeași minoritate poate înființa doar o singură autoguvernare teritorială.

(5) Una și aceeași minoritate poate înființa doar o singură autoguvernare de minoritate pe țară. Mai multe minorități pot înființa prin asociere o autoguvernare pe țară comună. Conform legii speciale, numărul membrilor care constituie autoguvernarea pe țară, este de 15-53 de persoane.

Desființarea autoguvernării de minoritate

Art. 24

(1) Autoguvernarea de minoritate se consideră desființată – o dată cu expirarea mandatului corpului de deputați – dacă în urma expirării mandatului corpului de deputați nu este ales un nou corp de deputați.

(2) Dacă autoguvernarea de minoritate se desființează, alegerea deputaților în autoguvernarea de minoritate poate avea loc doar cu ocazia următoarelor alegeri generale pentru autoguvernări.

Expirarea mandatului corpului de deputați

Art. 24/A

Mandatul corpului de deputați al autoguvernării de minoritate încetează în următoarele condiții:

- a) la expirarea mandatului corpului de deputați,
- b) la dizolvarea corpului de deputați,
- c) la autodizolvarea corpului de deputați,

d) numărul deputaților scade sub jumătate din numărul deputaților eligibili.

Drepturile și îndatoririle autoguvernărilor de minoritate

Art. 24/B

- (1) Drepturile autoguvernării de minoritate îi revin comunității persoanelor cu drept de vot care aparțin minorității respective, iar exercitarea acestor drepturi e pusă în aplicare conform hotărârilor legale, prin intermediul deputaților aleși de această comunitate.
- (2) Autoguvernarea de minoritate are statut de persoană juridică. Sarcinile și sfera de atribuții îi revin prezidiului autoguvernării de minoritate, autoguvernarea de minoritate este reprezentată de președinte.
- (3) Autoguvernarea de minoritate poate face demersuri în chestiunile de interes public ale minorității, care intră în sfera sa de sarcini și atribuții, prin forțe proprii sau în comun cu organe de stat sau ale autoguvernării.
- (4) Acționând în cadrul sferei proprii de sarcini și atribuții, autoguvernările de minoritate hotărăsc asupra modalității de soluționare a chestiunilor de interes public ale minorității independent sau în comun cu organele precizate în alineatul (3).

Art. 24/C

- (1) Drepturile autoguvernării de minoritate și exercitarea legală a sferei de atribuții ale autoguvernării de minoritate intră sub protecția instanței judecătorești.
- (2) Dacă contravine legii, decizia luată de către autoguvernarea de minoritate, în mod independent sau în comun, poate fi revizuită de către instanța judecătorească – în conformitate cu stipulările legii de rigoare.

Art. 24/D

- (1) Drepturile autoguvernărilor de minoritate sunt unele și aceleași pentru toate autoguvernările de minoritate. Îndatoririle autoguvernărilor de minoritate pot fi diferite.

(2) Între autoguvernările de minoritate, respectiv, între autoguvernările de minoritate și autoguvernările locale nu există relații de subordonare.

Art. 24/E

(1) În interesul soluționării chestiunilor de interes public ale minorității, autoguvernările de minoritate au dreptul să inițieze demersul organelor care dispun de competența și autoritatea necesare în aceste chestiuni, să ceară informații de la aceste organe, să le facă recomandări. Dreptul de a iniția demersuri include și dreptul de inițiere a modificării, a suspendării anumitor hotărâri în legătură cu funcționarea instituțiilor aflate în întreținerea (în posesia) statului și/sau a autoguvernării, a sistării activității care lezează drepturile minorităților.

(2) Conducătorul organismului care dispune de sfera de competență și de atribuțiile necesare este obligat ca, în termen de 30 de zile de la primirea sesizării despre inițierea unei acțiuni conforme cu cele cuprinse în alineatul (1), să hotărască, respectiv, să facă o declarație pe acest fond. În cazul în care conducătorul organismului sesizat nu dispune de sfera de competență sau de atribuțiile care se impun în cazul respectiv, este obligat ca, în termen de 3 zile, să înainteze sesizarea organismului care dispune de competența sau atribuțiile necesare.

(3) Dacă organul de stat sau al autoguvernării, respectiv, autoguvernarea care a primit o sesizare, nu se achită de îndatorirea cuprinsă în alineatul (2), autoguvernarea de minoritate are dreptul de inițiere un demers extraordinar spre organismul superior sau spre organismul care exercită controlul legalității. Inițiatorul trebuie să fie informat asupra rezultatelor demersului extraordinar în termen de cel mult 30 de zile.

Sfera de sarcini și atribuții a autoguvernărilor de minoritate pe localitate

Art. 25

Autoguvernarea de minoritate pe localitate – în cadru legal – decide în mod independent despre:

a) statutul detaliat de organizare și funcționare, în termen de trei zile de la ședința de constituire,

- b) numele autoguvernării de minoritate pe localitate, simbolurile acesteia , distincțiile care se vor acorda, ca și despre condițiile și regulile de acordare a acestora,
- c) sărbătorile locale ale minorității pe care o reprezintă,
- d) sfera fondurilor materiale, normele de întrebuințare a fondurilor pe care le are la dispoziție în exclusivitate,
- e) înființarea, preluarea și susținerea de instituții,
- f) înființarea organizațiilor administrative sau de alt tip sau participarea la activitatea acestora,
- g) constituirea asociației de autoguvernări sau aderarea la o astfel de asociație,
- h) lansarea de proiecte,
- i) înființarea de burse,
- j) întrebuințarea fondurilor puse la dispoziția sa prin detașare din fondurile autoguvernării locale,
- k) bugetul, bilanțul din cadrul hotărârii autoguvernării locale, utilizarea fondurilor puse la dispoziția sa prin decizia autoguvernării pe localitate.
- l) inițierea punerii sub protecție a unor monumente de artă și locuri comemorative,
- m) participă la alegerea asesorilor tribunalului local.

Art. 26

(1) Dacă pentru exercitarea drepturilor autoguvernării de minoritate pe localitate e necesară decizia autoguvernării pe localitate sau a unui organism al acesteia , cel îndreptățit să decidă asupra solicitării autoguvernării de minoritate este obligat să o introducă pe ordinea de zi a următoarei ședințe, respectiv, să aducă o decizie în termen de 30 de zile de la înaintarea solicitării.

(2) Autoguvernarea locală este obligată ca, în termen de 60 de zile de la primire, să introducă fără modificări de conținut, în hotărârea privind bugetul, bilanțul proprii, decizia luată de autoguvernarea de minoritate de așezare, pe baza articolului 25, alineatul (1), punctele j) și k).

Art. 27

(1) Autoguvernarea locală asigură condițiile de funcționare a corpului reprezentativ al autoguvernării de minoritate pe localitate – în conformitate cu stipulările cuprinse în statutul

de organizare și funcționare al autoguvernării locale. Punerea în aplicare intră în atribuțiile primăriei.

(2) Prin asigurarea condițiilor de funcționare a corpului reprezentativ și prin sarcinile impuse de acest fapt se subînțelege, în special:

a) asigurarea folosirii unui local corespunzător funcționării corpului reprezentativ,

b) dotarea și suportarea cheltuielilor necesare pentru următoarele activități: servicii poștale, comisioane, dactilografiere, multiplicare.

(3) Primăria dintr-o localitate, ca organ executor al administrației autoguvernării de minoritate pe localitate, poate îndeplini și sarcinile de administrare ale autoguvernărilor de minoritate pe localitate din mai multe localități – pe baza acordului încheiat între autoguvernarea din localitatea respectivă și autoguvernarea de minoritate pe localitate din altă așezare.

(4) În cazul omiterii dispozițiilor cuprinse în alineatele (1)-(3), intră în vigoare dispozițiile cuprinse în articolul 24/E, alineatul (3).

Art. 28

(1) Corpul de deputați al autoguvernării locale poate aduce decizii referitoare la sfera de chestiuni care ating populația de minoritate, chestiuni referitoare la presa locală, la preocuparea pentru tradițiile și cultura locale, ca și la folosirea colectivă a limbii, doar cu acordul autoguvernării de minoritate pe localitate, care reprezintă respectiva minoritate.

(2) Acele decizii ale autoguvernării locale care se extind și asupra numirii (suspendării, retragerii mandatului) conducătorilor instituțiilor de minoritate – dacă dreptul de numire nu este exercitat de către autoguvernarea pe localitate – respectiv, asupra instruirii persoanelor care aparțin minorității, pot fi luate numai cu acordul autoguvernării de minoritate din așezarea respectivă. Dacă în localitate nu există autoguvernare de minoritate, trebuie cerută opinia asociației locale a minorității respective.

(3) Partea înzestrată cu dreptul de a-și da acordul, respectiv, de a-și exprima opinia, își poate exercita drepturile hotărâte în alineatele (1) și (2) în interval de 30 de zile de la primirea solicitării în această direcție. Expirarea acestui termen atrage după sine pierderea dreptului.

Art. 29

(1) Despre declarația părții care, conform celor hotărâte în articolul 28, alineatele (1)-(3), deține dreptul de a cădea de acord, dreptul de a-și exprima opinia, respectiv, despre omiterea declarației, partea care face propunerea trebuie să înștiințeze partea care aduce decizia, anterior luării deciziei.

(2) În cazul în care autoguvernarea locală decide în absența acordului sau a opiniei stipulate în articolul 28, alineatele (1) și (2), la propunerea autoguvernării de minoritate din așezarea respectivă, serviciul administrativ examinează în mod extraordinar decizia respectivă, și, în caz justificat, se poate adresa tribunalului, respectiv, Curții Constituționale, în vederea soluționării justițiare. La solicitarea autoguvernării de minoritate pe localitate, decizia atacată este anulată.

(3) În cazul în care serviciul administrativ nu este de acord cu propunerea autoguvernării de minoritate pe localitate și, pe această bază, nu se adresează tribunalului sau Curții Constituționale, acest lucru poate fi făcut direct de către autoguvernarea de minoritate pe localitate. Din punctul de vedere al punerii deciziei în aplicare, acțiunea autoguvernării de minoritate în această direcție, nu duce la anularea deciziei, în schimb, autoguvernarea de minoritate poate să solicite tribunalului suspendarea punerii în aplicare a deciziei.

(4) În cazul în care autoguvernarea de minoritate pe localitate decide în absența acordului sau a opiniei, trebuie aplicate corespunzător normele cuprinse alineatele (1) și (3), precum cele din articolul 28, alineatul (3).

Art. 30

(1) Autoguvernarea de minoritate pe localitate întreține relația cu asociațiile de minoritate, cu alte organizații, și poate încheia acorduri de cooperare cu acestea. În cadrul sferei sale de îndatoriri, autoguvernarea de minoritate pe localitate susține activitatea comunităților voluntare ale populației, cooperează cu aceste comunități.

(2) Asociațiile, instituțiile și alte organizații de minoritate – conform prezentului alineat, se subînțeleg aici și societățile de utilitate publică care vizează minoritatea – pot participa la proiectele publicate de stat în vederea susținerii culturii, a învățământului, a științei și a culturalizării pentru minoritate, în aceleași condiții ca și autoguvernările de minoritate pe localitate.

Art. 30/A

- (1) Pe parcursul rezolvării chestiunilor de interes public ale minorității locale, autoguvernările de minoritate pe localitate activează deopotrivă în sfera de sarcini și atribuții prevăzute în mod obligatoriu prin lege ca și în sfera de sarcini și atribuții pe care și-a asumat-o în mod voluntar.
- (2) Pe parcursul rezolvării chestiunilor de interes public ale minorității locale, în conformitate cu hotărârile legale, în funcție de exigențele și potențialul minorității locale, autoguvernările de minoritate pe localitate pot acționa în sfere de sarcini și atribuții diferite.
- (3) Îndatoririle obligatorii ale autoguvernării de minoritate se referă în special la următoarele:
 - a) activarea în sfera de sarcini și atribuții preluate în mod voluntar de la autoguvernarea locală,
 - b) activarea în sfera de sarcini și atribuții pe care le-a preluat în mod voluntar de la o altă autoguvernare de minoritate,
- (4) În afară de îndatoririle menționate în alineatul (3) – în limitele fondurilor pe care le are la dispoziție – autoguvernarea de minoritate pe localitate poate activa în sfera sarcinilor asumate voluntar îndeosebi în domeniile: învățământ și educația de minoritate, presă locală – scrisă și electronică, păstrarea tradițiilor, culturalizare.
- (5) În vederea îndeplinirii sarcinilor obligatorii sau asumate în mod voluntar, autoguvernarea de minoritate pe localitate poate înființa instituții – incluzând aici și preluarea acestora – societăți economice, alte organizații, poate numi conducători pentru acestea, respectiv, își exercită dreptul de fondator, pe baza unei norme de drept speciale.
- (6) Autoguvernarea de minoritate pe localitate numai atunci poate înființa o organizație economică și numai atunci poate contribui la funcționarea unei astfel de organizații, dacă răspunderea asumată nu depășește măsura contribuției materiale necesare, iar întreprinderea la care se angajează nu-i periclitează activitatea din sfera sarcinilor obligatorii.
- (7) În cazul întreprinderilor aflate sub controlul majoritar al autoguvernării de minoritate pe localitate trebuie aplicată în mod corespunzător legea privind bugetul statului.

Art. 30/B

- (1) Cesionarea sferei de sarcini și atribuții transferabile, aflate în competența corpului de deputați al autoguvernării locale, trece în competența corpului de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate la solicitarea acesteia, pe baza acordului stabilit în alineatul (3) – cu

excepția procedurii stabilite în articolele 47 și 49. Sfera de sarcini și atribuții a serviciilor administrative precum și cea a întreprinderilor comunale nu sunt cesionabile.

(2) Corpurile de deputați ale autoguvernărilor de minoritate din diferite localități își pot transfera reciproc sfera de sarcini și atribuții referitoare la una și aceeași minoritate pe care o reprezintă – în cazul valabilității condițiilor legale stabilite în alineatul (3). Sfera de sarcini și atribuții obținută ca cesiune din partea autoguvernării locale nu este cesionabilă.

(3) În baza alineatelor (1) și (2) – dacă prezenta lege nu aduce alte dispoziții – autoguvernarea cedentă și autoguvernarea cesionară, împreună cu autoguvernarea de minoritate pe țară în cauză încheie un acord tripartit. În mod obligatoriu, acordul stipulează că o dată cu acordul

a) sfera de sarcini și atribuții care face obiectul acordului trece de la cedent la cesionar,

b) cedentul pune la dispoziția cesionarului condiții materiale, obiective și financiare în raport proporțional cu necesitățile impuse de sfera de sarcini și atribuții pe care o primește în grijă.

c) cesionarul ia la cunoștință faptul că cedentul – în cazul în care apar dificultăți la îndeplinirea sarcinii, – în înțelegere cu autoguvernarea de minoritate pe țară – prin declarație unilaterală, poate retrage cesiunea sferei de sarcini și atribuții, în acest caz cesionarul este obligat să retrocedeze cedentului inițial bunurile sau partea de bunuri primite de la acesta sau acumulate ulterior – în valoarea inițială,

d) cedentul și cesionarul iau la cunoștință faptul că, dacă din orice motiv, preocupările obligatorii pentru sfera de sarcini și atribuții ale autoguvernării, care constituie obiectul acordului, încetează, această sferă intră în îngrijirea autoguvernării locale competente, în ale cărei obligații se înscrie conform legii.

(4) În cazul neînțelegerilor care apar între părți, în legătură cu executarea acordului stipulat în alineatul (3), în termen de 30 de zile de la sesizarea serviciului administrativ competent, acesta inițiază punerea de acord a părților. Dacă în cadrul punerii de acord nu se ajunge la un rezultat în termen de 30 de zile lucrătoare, serviciul administrativ sesizează organele cu drept de control legislativ.

Art. 30/C

(1) Corpul de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate poate ceda sfera de sarcini și competențe care îi revin, organelor sale (președinte, comisie), precum și – în baza hotărârilor legale – părții cu care este în asociație.

(2) Autogovernarea de minoritate pe localitate poate da dispoziții organelor (președinte, comisie) care cesionează sarcinile și atribuțiile sale, în vederea exercitării acestora, și poate anula aceste sarcini și atribuții. Sfera de sarcini și atribuții cedată nu este cesionabilă.

(3) Autogovernarea de minoritate pe localitate decide în cadrul sferei de sarcini și atribuții, care nu poate fi cesionată:

- a) despre alcătuirea sau revizuirea, modificarea statutului de organizare și funcționare, în termen de 3 zile de la ședința de constituire,
- b) despre întrebuintarea bugetului, a bilanțul, a bunurilor puse la dispoziția sa prin detașare din fondurile autogovernării pe localitate,
- c) despre planificarea și întrebuintarea surselor materiale care îi sunt puse la dispoziție din partea autogovernării locale,
- d) despre înființarea, preluarea, desființarea, reorganizarea de unor instituții, despre numirea și destituirea conducătorilor de instituții,
- e) despre încheierea acordului referitor la preluarea de sarcini de la autogovernarea locală sau de la alte autogovernări de minoritate,
- f) despre înființarea, desființarea de organisme administrative și despre participarea la activitatea acestora,
- g) despre înființarea de asociații de autogovernări și despre aderarea la astfel de asociații,
- h) despre aderarea la organe de reprezentare a intereselor, despre încheierea de acorduri cu autogovernări din străinătate, despre acorduri de cooperare cu alte organizații,
- i) despre alegerea președintelui, a vicepreședintelui,
- j) despre înființare de comisii,
- k) despre stabilirea sferei bazei materiale,
- l) despre alegerea asesorilor,
- m) despre toate acele situații care, conform legii, se înscriu în sfera de atribuții care nu pot fi cesionate.

Funcționarea autogovernării de minoritate pe localitate

Art. 30/D

(1) Președintele comisiei electorale locale convoacă ședința de constituire a corpului de deputați al autogovernării de minoritate pe localitate în termen de 15 zile de la alegeri,

(2) Ședința de constituire este prezidată de decanul de vârstă al deputaților din autoguvernare de minoritate pe localitate,

(3) Deputatul autoguvernării de minoritate pe localitate poate depune jurământul potrivit articolului 67, în cadrul ședinței de constituire, respectiv, în cadrul ședinței ulterioare alegerii sale, în limba maternă, în ungurește sau și în ambele limbi. Până la depunerea jurământului, deputatul în autoguvernarea de minoritate pe localitate nu își poate exercita drepturile.

Art. 30/E

(1) Corpul de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate desfășoară atâtea ședințe, câte sunt necesare sau câte sunt prevăzute în statutul de organizare și funcționare, dar anual cel puțin patru ședințe. Ședința se convoacă la propunerea cel puțin a unei treimi din deputați sau la propunerea comitetului autoguvernării de minoritate pe localitate. Ședința este convocată și condusă de către președinte.

(2) Ședința corpului de deputați este publică.

(3) Corpul de deputați desfășoară ședință cu ușile închise în următoarele cazuri: alegeri, numiri, destituiri, înmânarea actului de numire, respectiv, de destituire în/din post de conducere, inițierea unei anchete disciplinare, pronunțarea pedepsei disciplinare și discutarea cazurilor personale care impun luarea de atitudine, dacă persoana în discuție nu e de acord cu desfășurarea publică a ședinței, de asemeni, în cazuri de incompatibilitate ori de acordare de distincții, precum și dacă, în cazul respectiv, legea nu permite desfășurarea publică a ședinței.

(4) Corpul de deputați poate declara ședința cu ușile închise în cazul în care dezbaterea publică lezează interese comerciale.

(5) La ședința cu ușile închise participă membrii corpului de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate, notarul, de asemeni, dacă sunt invitați, persoana în cauză și expertul.

Art. 30/F

(1) Cu ocazia ședinței corpului de deputați se încheie proces-verbal. Procesul verbal trebuie redactat în limba minorității și în limba maghiară sau numai în limba maghiară. În cazul în care procesul-verbal este redactat în limba minorității și în maghiară, procesul-verbal redactat în limba minorității se consideră autentic. Procesul-verbal conține numele membrilor corpului

de deputați și ale invitațiilor, punctele ordinii de zi, esența consfățuirii, rezultatele numerice ale votării și deciziile stabilite. Felul deciziei autoguvernării de minoritate pe localitate: statutară.

(2) De întocmirea procesului-verbal se ocupă președintele. Procesul-verbal este autentificat prin semnătură de o persoană desemnată dintre deputați de către președinte și de către corpul de deputați. Președintele trimite procesul-verbal notarului autoguvernării locale în termen de 15 zile, acesta îl trimite serviciului administrativ în termen de 5 zile.

(3) Rapoartele și procesele-verbale, întocmite cu ocazia ședințelor corpului de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate, pot fi publice – cu excepția rapoartelor și a proceselor-verbale întocmite în cadrul ședințelor cu ușile închise.

(4) Despre ședința cu ușile închise se întocmește proces-verbal separat. Pe baza legii speciale, Posibilitatea informării colectivității despre datele de interes public și datele considerate de interes public, în temeiul legii, trebuie asigurată și în cazul desfășurării cu ușile închise a ședinței. Întocmirea procesului verbal se ghidează după aceleași principii ca și în cazul ședinței publice.

Art. 30/G

Corpul de deputați aduce decizii prin vot direct. În cazurile conforme cu articolul 30/E, alineatele (3) și (4), se poate hotărî și prin vot secret. La propunerea a mai mult de jumătate din deputații prezenți, președintele poate cere vot nominal.

Art. 30/H

(1) Corpul de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate este statutar constituit dacă la ședință sunt prezenți mai mult de jumătate dintre deputații autoguvernării de minoritate pe localitate. Pentru acceptarea unei propuneri este necesar votul afirmativ a mai mult de jumătate din deputații prezenți ai autoguvernării de minoritate pe localitate.

(2) La deliberările corpului de deputați ai autoguvernării de minoritate pe localitate poate fi exclusă acea persoană care este interesată personal în tema deliberărilor, precum nici rudele acesteia. Deputatul este obligat să-și declare interesul personal. Corpul de deputați decide asupra excluderii la propunerea deputatului în cauză sau la propunerea oricărui alt deputat al

autogovernării de minoritate pe localitate. Din punctul de vedere al constituirii statutare a ședinței, deputatul exclus este considerat prezent.

(3) În vederea aducerii deciziilor referitoare la conținutul articolelor 30/C (3), 30/J, 30/P (3), 60 (1), 60/A (3) și (4) punctul b), precum și în acele cazuri stipulate în statutul de organizare și funcționare, este necesar votul a mai mult de jumătate din deputații aleși (majoritate simplă).

(4) La ședințele corpului de deputați ai autogovernării de minoritate pe localitate trebuie invitat notarul general, notarul sau delegatul său (în continuare, împreună: notarul), care deține atribuțiile teritoriale necesare. Notarul este obligat să semnalizeze corpului de deputați al autogovernării de minoritate pe localitate, respectiv, președintelui, dacă observă încălcări ale legii în cursul aducerii deciziilor.

Art. 30/I

Autogovernarea de minoritate pe localitate cel puțin o dată pe an organizează audiență publică.

Art. 30/J Anterior expirării mandatului său, corpul de deputați ai autogovernării de minoritate pe localitate își poate declara dizolvarea prin vot nominal, conform deciziei majorității simple.

Deputatul în autogovernarea de minoritate pe localitate

Art. 30/K

(1) Deputatul în autogovernarea de minoritate pe localitate, în calitatea sa de membru al corpului de deputați ai autogovernării de minoritate pe localitate, în cadrul preocupărilor minoritare, reprezintă interesele minorității locale din care face parte. Participă la organizarea proiectării, luării și aplicării deciziilor corpului de deputați al autogovernării de minoritate pe localitate.

(2) Investirea, drepturile și îndatoririle deputatului în autogovernarea de minoritate pe localitate intră în vigoare în momentul alegerii, drepturile și îndatoririle deputatului ies din vigoare o dată cu încetarea valabilității mandatului.

(3) Deputatul în autoguvernarea de minoritate pe localitate

a) cu ocazia ședinței corpului de deputați ai autoguvernării de minoritate pe localitate poate cere lămuriri, în problemele legate de autoguvernarea de minoritate, de la președinte, de la vicepreședintele, de la președintele comisiei, de la notar, și trebuie să primească un răspuns de fond verbal, în cadrul ședinței, respectiv, în scris, în interval de cel mult 15 zile.

b) poate cere ca interpelația sa să fie atașată, în scris, procesului-verbal, respectiv, poate cere ca părerea sa să fie înregistrată în procesul-verbal,

c) poate fi investit să reprezinte corpul de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate,

d) este obligat să participe la activitatea corpului de deputați.

(4) Pe perioada de timp necesară participării la activitatea corpului de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate, la locul de muncă trebuie scutit de obligațiile de serviciu. Venitul pe care îl pierde din această cauză va fi compensat de către corpul de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate, pe care bază deputatul are dreptul și la accesul la asigurarea socială. Corpul de deputați poate institui și sistem pașal.

(5) Investirea deputatului în autoguvernarea de minoritate pe localitate încetează

a) în momentul expirării mandatului corpului de deputați,

b) o dată cu înaintarea demisiei în scris sau prin consemnarea acesteia în procesul-verbal al ședinței corpului de deputați,

c) o dată cu pierderea dreptului de alegător,

d) cu declararea incompatibilității,

e) o dată cu autodizolvarea sau cu dizolvarea corpului de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate,

f) dacă în interval de un an, deputatul nu participă la nicio ședință a corpului de deputați.

Comisiile autoguvernării de minoritate pe localitate

Art. 30/L

(1) Autoguvernarea de minoritate pe localitate poate înființa comisie (comisii). Membrii comisiei sunt în număr de cel puțin jumătate din numărul deputaților autoguvernării de minoritate pe localitate. Normele detaliate de funcționare a comisiei este cuprins în regulamentul de organizare și funcționare al comisiei.

(2) Sfera de sarcini a comisiei cuprinde pregătirea pentru luarea deciziilor de către corpului de deputați. Comisia poate avea drept de decizie în cadrul sferei de competențe transferate din partea autoguvernării de minoritate pe localitate, deciziile aduse în baza acestui drept pot fi verificate de către autoguvernarea de minoritate pe localitate.

(3) Comisia trebuie convocată la solicitarea președintelui autoguvernării de minoritate pe localitate sau la solicitarea unei treimi din membrii comisiei.

(4) În vederea funcționării, a constituirii statutare, a competenței în luarea deciziei ale comisiei, corpul de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate trebuie să aplice în mod corespunzător propriile-i norme de funcționare, de competență în luarea deciziei.

Art. 30/M

(1) Președintele comisiei și cel puțin doi membri ai acesteia trebuie aleși dintre deputații autoguvernării de minoritate pe localitate. Președintele și vicepreședintele autoguvernării de minoritate pe localitate nu pot fi, în același timp, președinții sau membrii comisiei. Numărul membrilor dintr-o comisie este de cel puțin trei persoane.

(2) Președintele autoguvernării de minoritate pe localitate poate anula decizia comisiei, dacă este în contradicție cu decizia corpului de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate sau dacă lezează interesele autoguvernării de minoritate pe localitate. În cadrul următoarei ședințe, corpul de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate hotărăște în privința deciziei anulate.

(3) Este exclus de la luarea deciziei comisiei acel membru al comisiei care este interesat personal în respectiva decizie, precum și rudele acestuia. Cel în cauză este obligat să-și declare interesul personal. În privința excluderii, decizia îi revine comisiei. Din punctul de vedere al competenței statutare de decizie a comisiei, deputatul exclus este considerat prezent.

Președintele, vicepreședintele și membrii autoguvernării de minoritate pe localitate

Art. 30/N

(1) În cadrul ședinței de constituire, corpul de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate dintre membrii săi, alege ca președinte o persoană investită încrederea societății, și

ca vicepreședinte, o persoană investită cu încrederea societății, care să sprijine munca președintelui.

(2) În situația în care posturile de președinte și vicepreședinte nu sunt ocupate simultan, respectiv, în cazul împiedicării prelungite a ocupării acestora, convocarea și conducerea corpului de deputați se face în conformitate cu normele cuprinse în regulamentul de organizare și funcționare.

(3) Președintele autoguvernării de minoritate pe localitate ia parte cu drept consultativ la ședințele corpului de deputați ai autoguvernării locale.

Art. 30/O

(1) Nu pot ocupa postul de președinte al autoguvernării de minoritate pe localitate: președintele republicii, membrii Curții Constituționale, comisarii parlamentari, președintele, vicepreședintele și inspectorii Curții de Conturi, membrii guvernului, secretarii de stat, adjuncții de secretari de stat, funcționarii organismelor administrației centrale de stat, conducătorii și funcționarii serviciilor administrative pe capitală și județene, acei funcționari din serviciile administrative locale și teritoriale în atribuțiile cărora intră chestiunile legate de autoguvernarea de minoritate din localitatea respectivă, și a căror competență se extinde asupra respectivei autoguvernări de minoritate pe localitate (teritorială), notarul (notarul general, notarul de circumscripție) al autoguvernării locale din teritoriul respectiv, judecătorii, procurorii, notarii publici, executorii judecătorești, membrii profesioniști ai efectivelor forțelor armate și ale organelor de ordine, membrii care organizează activitatea consiliului de dezvoltare teritorială din teritoriul respectiv, persoanele care ocupă posturi de conducere sau sunt funcționari cu post de conducere în instituțiile, în asociațiile economice înființate sau susținute de aceeași autoguvernare de minoritate din localitatea respectivă, și care au primit mandat de conducere de la autoguvernarea de minoritate pe localitate.

(2) În caz de incompatibilitate cu postul pe care îl ocupă, președintele este obligat să anuleze motivul incompatibilității o dată cu alegerea sa, respectiv, în termen 30 de zile de la apariția acestui motiv.

(3) În cazul în care președintele nu se conformează obligațiilor cuprinse în paragraful (2), atunci, din inițiativa oricărui dintre deputații autoguvernării de minoritate, corpul de deputați

decide în problema incompatibilității, în caz justificat declară prin rezoluție existența incompatibilității.

(4) Dispozițiile cuprinse în paragrafele (1)-(3) trebuie aplicate și în cazul vicepreședintelui și al deputaților în autoguvernarea de minoritate pe localitate.

Art. 30/P

(1) Mandatul unui președinte e întrerupt:

a) o dată cu expirarea mandatului de deputat [art. 30/K, alineatul (5)],

b) o dată cu întreruperea pe cale judecătorească a funcției de președinte – în conformitate cu paragraful (3).

(2) mandatul președintelui nu poate fi întrerupt prin demitere.

(3) În cazul în care președintele desfășoară în mod repetat o activitate care contravine legii sau ignoră legea, corpul de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate – pe baza hotărârii luată în majoritate simplă - poate înainta o contestație împotriva președintelui, la tribunalul județean sau pe capitală care deține atribuțiile teritoriale respective, în interesul întreruperii mandatului președintelui. Totodată, poate cere și suspendarea din funcție a președintelui.

(4) În vederea soluționării cazului, tribunalul trebuie să aplice dispozițiile legii privind procedura civilă cu diferența că din cursul procesului se exclud recursul, suspendarea și acordul.

(5) În privința vicepreședintelui trebuie aplicate în mod corespunzător normele referitoare la președinte.

*Retribuirea președintelui, a vicepreședintelui, a deputaților, a președintelui și a membrilor
comisiilor autoguvernării de minoritate*

Art. 30/Q

(1) Corpul de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate poate să stabilească retribuirea președintelui, a vicepreședintelui, a membrilor precum și a președintelui și a

membrilor comisiilor pe care le înființează – în contul bugetului autoguvernării de minoritate pe localitate.

(2) Retribuția președintelui autoguvernării de minoritate pe localitate nu poate depăși valoarea întreită a salariului de bază al funcționarului public, retribuția vicepreședintelui nu poate depăși suma stabilită pentru președinte.

(3) În cazul președintelui și al membrilor comisiilor, onorariul acestora nu poate depăși 30% din onorariul președintelui autoguvernării de minoritate pe localitate.

(4) Onorariul deputatului în autoguvernarea de minoritate pe localitate nu poate depăși 25 la % din onorariul președintelui autoguvernării de minoritate pe localitate.

(5) Corpul de deputați al autoguvernării de minoritate pe localitate stabilește numeric onorariul președintelui autoguvernării de minoritate pe localitate.

(6) Președintele nu-și poate ridica onorariul, alte drepturi bănești – cu excepția celor decontabile – pentru activitate în cadrul fundațiilor publice, al societăților de utilitate publică înființate de autoguvernarea de minoritate pe localitate, din contul acestora.

Autoguvernarea de minoritate teritorială

Art. 30/R

(1) În privința autoguvernării de minoritate teritorială trebuie aplicate articolele 27-29, 30/A-30/Q și 59, paragrafele (3) și (4) cu diferența stipulată în articolele 30/R-30/T, ale prezentei legi, referitoare la statutul de drept, sfera de sarcini și atribuții și organismele autoguvernării de minoritate pe localitate.

(2) Autoguvernarea de minoritate teritorială:

a) își exprimă părerea la elaborarea de către autoguvernarea județeană (pe capitală) dispozițiilor de legare de minoritatea pe care o reprezintă,

b) pe baza normelor din legea învățământului public, în cadrul activității de control profesional în învățământul mediu al minorității pe care o reprezintă, cooperează cu organismele de stat competente în ale căror atribuții se înscrie acest lucru.

c) poate iniția preluarea de la autoguvernarea județeană sau de la cea pe capitală, a sferei de sarcini și atribuții în susținerea colegiilor, a școlilor medii și a școlilor profesionale ale minorității naționale și etnice,

- d) poate iniția preluarea de la autogovernarea locală de comună, de cartier al capitalei sau de la cea orășenească, a sferei de sarcini și atribuții în susținerea colegiilor, a școlilor medii și a școlilor profesionale ale minorității naționale și etnice,
- e) prin intermediul asociației de autogovernări de minoritate teritoriale, se poate angaja la organizarea serviciilor publice de circumscripție, destinate minorității, dacă acest lucru este în concordanță cu dispozițiile legii privind autogovernările locale.

Art. 30/S

- (1) Corpul de deputați al autogovernării de minoritate teritoriale poate înființa comisii. Este obligatorie înființarea comisiei financiare.
- (2) În cadrul ședinței de constituire, membrii autogovernării de minoritate teritorială aleg dintre ei președintele și vicepreședintele autogovernării de minoritate teritorială.

Art. 30/T

Onorariul ce poate fi stabilit de corpul de deputați al autogovernării de minoritate teritorială, nu poate depăși:

- a) în cazul președintelui, valoarea înșesită a salariului de bază al unui funcționar public,
- b) în cazul vicepreședintelui, suma stabilită pentru președinte,
- c) în cazul președinților și membrilor comisiilor, 30% din onorariul președintelui,
- d) în cazul deputaților, 25 % din onorariul președintelui autogovernării de minoritate teritoriale.

Autogovernarea minoritară pe țară

Art. 31.

Asupra autogovernării de minoritate pe țară (în cele ce urmează: autogovernarea pe țară) se vor pune în aplicare articolele 30/A – 30/Q – cu modificările cuprinse în art. 37 alin. (2) și art.

39 – 39/C – referitoare la statutul de drept, competențele, atribuțiile și instituțiile subordonate ale autoguvernărilor de minoritatea pe localitate.

Art. 32.

- (1) Ședința electorală este convocată de comisia electorală locală. Pentru fiecare minoritate națională și etnică trebuie desfășurată o ședință la care pot participa alegătorii care au domiciliul permanent în așezare. Data și locul ședinței trebuie anunțată prin comunicat.
- (2) Ședința electorală trebuie desfășurată în intervalul de 60 de zile de la runda a doua a alegerii generale a deputaților și primarilor autoguvernării locale.
- (3) Pentru alegerea electorului este îndreptățită adunarea locuitorilor trăitori în așezare și care aparțin de aceeași minorități. Ședința electorală este capabilă să adopte o decizie dacă sunt prezente cel puțin 10 persoane. Participanții decid asupra alegerii electorului folosind buletine de vot completate pe baza propunerii deschise, prin vot secret, cu majoritate de voturi.
- (4) În așezarea respectivă o minoritate poate să aleagă doar un singur elector, un elector poate să-și asume doar un singur mandat.
- (5) Faptul că la alegeri au participat numai alegători ai așezării care dispun de drept de vot, este verificat de comisia electorală locală pe baza listelor nominale întocmite de notarul locale.

Art. 33.

- (1) În urma ședințelor electorale comisiile electorale locale comunică Comisiei Electorale pe Țară, în interval de 3 zile, numele electorilor aparținând aceleași minorități și care au fost aleși la ședințele de alegere a electorilor.
- (2) Comisia Electorală pe Țară convoacă adunarea electorilor în intervalul de 30 de zile de la termenul stabilit prin alineatul (2) al articolului 32.

(3) Una și aceeași minoritate națională sau etnică poate să constituie doar o singură autoguvernare pe țară. Mai multe minorități naționale și etnice pot constitui o autoguvernare comună, asociată pe țară.

Art. 34.

Membrii adunării generale a autoguvernării pe țară sunt aleși de către electori din cercul lor propriu, prin vot secret, cu aplicarea corespunzătoare a regulilor referitoare la votul pentru lista mică, conform legii privind alegerea deputaților și primarilor autoguvernărilor locale. În buletinul de vot se trece fiecare candidat care dispune de 10% a sprijinului electorilor. Ședința de constituire este capabilă să ia decizii dacă la aceasta participă cel puțin trei pătrimi din electorii aleși.

Adunarea constituantă a autoguvernării pe țară

Art. 35

- (1) Desemnarea autoguvernării pe țară are loc cu ocazia adunării constituante. Adunarea constituantă va fi convocată de președintele Comisiei Electorale pe Țară în termen de 30 de zile de la alegerea deputaților.
- (2) În cazul în care nu are loc alegerea unei noi adunări generale, autoguvernarea pe țară se dizolvă și administrarea mijloacelor este preluată de Biroul pentru Minorități Naționale și Etnice.
- (3) Adunarea constituantă va fi prezidată - până în momentul alegerii președintelui – de cel mai vârstnic deputat în calitate de decan de vârstă.
- (4) Adunarea constituantă alege consiliul pentru verificarea mandatelor, format din trei membrii. Consiliul pentru verificarea mandatelor verifică mandatele deputaților aleși și întocmește un raport către adunarea generală despre rezultatul verificărilor.
- (5) La adunarea constituantă, autoguvernarea pe țară alege din rândul membrilor ei președintele și vicepreședinții autoguvernării pe țară.
- (6) La adunarea constituantă, autoguvernarea pe țară alege comitetul de control financiar.

(7) Președintele demis, conducătorul biroului și noul președinte se îngrijesc împreună de predarea și preluarea regulamentare.

Competențele și atribuțiile autoguvernării pe țară

Art. 36

Autoguvernarea pe țară asigură reprezentarea și protejarea la nivel de țară, și unde nu există autoguvernări de minoritate teritoriale, la nivel teritorial (județean, de capitală) a intereselor minorității pe care o reprezintă.

Art. 37

(1) Autoguvernarea pe țară – în cadrele acordate de lege – decide independent prin hotărâre asupra:

- a) denumirii, sediului, organizării, reglementării în detaliu a modului de organizare și funcționare proprii în termen de trei luni după adunarea constituantă,
- b) bugetului, a bilanțului, a întocmirii inventarului,
- c) mijloacelor fixe
- d) simbolurilor,
- e) sărbătorilor la nivel de țară ale minorității pe care o reprezintă,
- f) distincțiilor, a condițiilor și regulilor pe baza cărora se face decernarea acestora,
- g) principiilor și modului de utilizare a canalelor de radio și televiziune puse la dispoziție,
- h) principiilor de utilizare a timpului de transmisie pus la dispoziție la posturile naționale de radio și televiziune,
- i) înființării, finanțării, menținerii în funcțiune, desființării de instituții, în mod special a instituțiilor de învățământ minoritare de nivel elementar și mediu, precum a înființării, finanțării, menținerii în funcțiune, respectiv luarea inițiativei preluării de instituții de învățământ superior sau a formelor de învățământ desfășurate în cadrul unor instituții de învățământ superior,
- j) înființării de societăți economice sau alte tipuri de societăți,

- k) menținerea în funcționare a unor teatre,
 - l) înființării, finanțării unor standuri de expunere din muzee, colecții publice de anvergură națională,
 - m) menținerea bibliotecilor de minoritate,
 - n) fondării și operaționalizării de instituții culturale, științifice sau de edituri,
 - o) înființării și operaționalizării de instituții de asistență juridică,
 - p) anunțării de concursuri legate de propria activitate, a înființării de burse,
 - q) încheierii de acorduri cu ministrul învățământului, privind învățământul public, acorduri conforme cu legea învățământului public,
 - r) încheierii de acorduri conforme cu legea învățământului public, privind învățământul public, cu consiliul local,
 - s) difuzării anunțurilor de presă
 - t) alcătuirii nomenclatorului de prenume al minorității, sesizărilor legate de prenumele persoanelor de minoritate,
 - u) diverselor chestiuni incluse prin lege în sfera sa de competențe și atribuții.
- (2) La inițiativa autoguvernării pe țară și pe baza unei convenții separate, consiliul autoguvernării locale este obligat să cedeze competențele și atribuțiile sale – cu excepția competențelor și atribuțiilor legate de administrația publică și de serviciile comunale – în favoarea autoguvernării pe țară, în cazul în care autoguvernarea inițiatoare, în cadrul activității din sfera de sarcini și atribuții concesionate, se ocupă de chestiuni de interes minoritar, și activitatea sa este în conformitate cu normele de drept.
- (3) Autoguvernarea pe țară ia poziție în cazul preluării unor instituții de către autoguvernarea de minoritate pe localitate, respectiv, de către cea teritorială.

Art. 38 (1)

Autoguvernarea pe țară

- a) ia poziție – exceptând dispozițiile consiliului local – față de proiectele de lege referitoare la minoritatea, în această calitate, pe care o reprezintă, și față de dispozițiile autoguvernărilor județene și de capitală, în cazul în care nu sunt înființate autoguvernări teritoriale de minoritate,

- b) ia poziție față de punerea în aplicare pe teritoriul țării a acordurilor internaționale bi- sau multilaterale legate de protejarea minorităților și ia inițiativă în sensul luării măsurilor necesare pentru aplicarea acestora,
 - c) contribuie – conform celor stabilite printr-o lege aparte – la desfășurarea activităților de informare legate de listele electorale de minoritate, necesare pentru desfășurarea alegerilor autoguvernărilor de minoritate,
 - d) poate solicita informații de la organele administrației publice în chestiuni ce vizează minoritatea pe care o reprezintă, poate formula propuneri către acestea, poate iniția luarea de măsuri care țin de competența acestora,
 - e) conlucrează cu organele de stat având competențe și atribuții în domeniu, în privința controlului profesional al învățământului minorității pe care o reprezintă, la nivel elementar, mediu și superior.
- (2) Pentru alcătuirea decretului guvernamental privind aplicarea legii pentru protejarea și menținerea localităților și a valorilor arhitecturale ce păstrează tradițiile istorice ale minorității (cu excepția dispozițiilor autoguvernării locale), precum cea a legii învățământului – referitor la chestiuni privind educația și instrucția preșcolară și școlară a persoanelor aparținând minorității – este necesar acordul autoguvernării pe țară.

Art. 39

Președintele, vicepreședintele, respectiv, reprezentantul autoguvernării pe țară poate participa la ședințele autoguvernărilor de minoritate pe localitate și teritorială.

Art. 39/ A

- (1) Competențele și atribuțiile autoguvernării pe țară îi revin adunării generale a autoguvernării pe țară. Adunarea generală poate să își transfere competențele și atribuțiile asupra președintelui, comisiilor, precum asupra asociațiilor – în modul prevăzut prin lege – cu excepția competențelor netransferabile.
- (2) Organele adunării generale: președintele, unul – sau mai mulți – vicepreședinți, comisiile și oficiul.

Art. 39/B

- (1) Autogovernarea pe țară reglementează în amănunt funcționarea oficiului, în regulamentul de organizare și funcționare,
- (2) Conducătorul oficiului este numit la propunerea președintelui, pe termen nelimitat. Drepturile de angajator în privința conducătorului oficiului – cu excepția eliberării acestuia din funcție – sunt exercitate de către președinte. Dreptul demiterii din funcție este exercitat de către adunarea generală.
- (3) Președintele oficiului are obligația să semnalizeze corpului de deputați al autogovernării pe țară, comisiilor autogovernării pe țară și președintelui, dacă observă nereguli în deciziile acestora.
- (4) Ca organizație a autogovernării pe țară, oficiul elaborează și execută hotărârile luate de acesta, desfășoară activitățile legate de gestionare.
- (5) Oficiul este organ bugetar al autogovernării de minoritate pe țară. În urma încetării activității autogovernării pe țară, oficiul se îngrijește de funcționarea instituțiilor autogovernării pe țară, care nu mai activează, și de chestiunile de proprietate (coproprietate), susținere (contribuție la susținere) referitoare la funcționarea altor organizații înființate de către autogovernarea pe țară, cu excepția chestiunilor în acord cu prezenta lege, provenite din cedarea sferei de acțiune, din acorduri referitoare la învățământul public, respectiv din preluarea drepturilor de susținere a unor instituții de învățământ public și culturale.
- (6) Bunurile mobile și imobile, instrumentele financiare și documentația, la care nu se referă alineatul (5), sunt depuse de către oficiu în custodia temporară a Oficiului pentru Minorități Naționale și Etnice, în termen de 60 de zile de la încetarea activității autogovernării pe țară. Oficiul pentru Minorități Naționale și Etnice returnează noii autogovernări pe țară – în termen de 30 de zile de la înființarea acesteia - bunurile materiale primite în custodie, sau bunurile materiale substitute, și documentația, însoțite în mod obligatoriu de raportul contabil acestora.
- (7) În conformitate cu sfera de atribuții specificată în alineatul (5), o dată cu înființarea noii autogovernării pe țară, oficiul i se reatașează autogovernării pe țară. Oficiul este obligat să prezinte adunării generale raportul contabil al activităților desfășurate în baza alineatului (5), totodată, nu mai poate exercita în continuare în mod independent, drepturile stipulate în alineatul (5).

Art. 39/C

Suma retribuției, respectiv, a onorariului, stabilită de adunarea generală a autoguvernării pe țară, nu poate depăși:

- a) în cazul președintelui, valoarea înzecită a retribuției de bază a unui funcționar public,
- b) în cazul vicepreședintelui, de opt ori valoarea retribuției de bază a unui funcționar public,
- c) în cazul președintelui comisiei, valoarea înșesită a retribuției de bază a unui funcționar public,
- d) în cazul membrilor comisiilor, valoarea întreită retribuției de bază a unui funcționar public,
- e) în cazul deputaților, valoarea dublă a retribuției de bază a unui funcționar public.

Art. 39/D

(1) În privința obligațiilor de administrare, de dare de seamă, de ținere a evidenței, autoguvernările pe țară și structurile lor de activitate trebuie să aplice normele valabile în cazul organelor bugetare, cu excepția diferențelor stipulate în prezenta lege.

(2) Autoguvernarea pe țară poate face un credit doar în cazul în care nu-și periclitează solvabilitatea, iar ca acoperire ori în scopul rambursării creditului nu poate folosi subvenții, respectiv, bunuri materiale primite de la substructurile bugetului de stat.

(3) Autoguvernarea pe țară întocmește darea de seamă în privința folosirii subvențiilor primite în scopuri definite, pe baza prevederilor legale sau prin acord, de la substructurile bugetului de stat, conform modului stabilit de organul care acordă subvenția. Trebuie să aibă în vedere evidența separată a acestor subvenții.

(4) Autoguvernarea pe țară poate acorda fonduri organizațiilor, persoanelor din exterior, numai în cazul în care acestea execută sarcini legale ale autoguvernării pe țară. Posibilitățile de susținere financiară trebuie făcute publice pentru cei vizați și la acordarea sprijinului trebuie asigurate cerințele tratamentului echitabil pentru toți cei îndreptățiți.

(5) Membrii și angajații autoguvernării pe țară, organizațiile și persoanele externe, precum persoanele înrudite cu acestea pot fi retribuite de autoguvernarea pe țară doar în măsura limitelor stabilite în statutul de funcționare a acesteia.

Art. 39/E

- (1). Veniturile și cheltuielile rezultate din activitatea economică a autoguvernării pe țară trebuie ținute în evidență separată, prezentarea acestora fiind obligatorie în raportul anual.
- (2) În hotărârea referitoare la bilanț, autoguvernarea pe țară decide în ce proporție va utiliza fondurile obținute din activitatea economică pentru cheltuieli de funcționare, respectiv pentru activitățile legate de chestiunile publice de minoritate.
- (3) În cazul societăților economice aflate sub controlul majoritar al autoguvernării pe țară, precum și al celor la care însumarea participării autoguvernării pe țară și a autoguvernării de minoritate pe localitate determină controlul majoritar, se vor aplica în mod corespunzător prevederile legii bugetului de stat.

Art. 39/F

- (1) Societățile economice ale autoguvernării pe țară nu pot periclita desfășurarea activităților legate de chestiunile publice ale minorității, autoguvernarea având dreptul să facă parte doar din societăți în care răspunderea deținută nu depășește aportul material adus societății.
- (2) Răspunderea pentru siguranța activităților economice este purtată de adunarea generală, președintele acesteia răspunzând desfășurarea lor regulamentară.
- (3) Consecințele activității economice deficitare trebuie suportate de autoguvernare, bugetul de stat nu răspunde pentru obligațiile materiale ale acesteia.
- (4) Normativele pentru procedura de achitare a datoriilor a autoguvernării pe țară sunt aceleași cu cele ale autoguvernărilor locale.
- (5) În vederea restabilirii solvabilității, autoguvernarea pe țară are obligația de a suspenda finanțarea diverselor sale activități, cu excepția celor obligatorii.

Art. 39/G

- (1). Gestiunea autoguvernării pe țară precum și utilizarea sumelor acordate de la bugetul de stat, respectiv, a bunurilor materiale donate în mod gratuit, în scopuri precise, de către stat este verificată de către Curtea de Conturi. Revizia financiară a autoguvernării pe țară și a instituțiilor proprii este efectuată separat sau împreună cu alte autoguvernări pe țară, de un revizor intern special instruit, în conformitate cu prevederile legale.

2) Autogovernarea pe țară are obligația de a înființa o comisie financiară. Sarcinile speciale ale comisiei financiare în cadrul autogovernării pe țară și al instituțiilor acesteia: evaluarea proiectului bugetar anual, a dării de seamă semestriale și anuale, examinarea și evaluarea tranzacțiilor financiare, examinarea justeții deciziilor financiare (în special a efectuării de credite), verificarea validității normelor financiare și a regulilor interne. Comisia înaintează fără amânare adunării generale raportul cu concluziile anchetei. Adunarea decide în mod extraordinar asupra raportului. În cazul în care adunarea generală nu este de acord sau nu ia o decizie în legătură cu acest raport, comisia trimite raportul Curții de Conturi a Statului.

(3) Autogovernarea pe țară are obligația ca, separat ori împreună cu altă autogovernare pe țară, să delege un revizor (o organizație) – compatibil cu cerințele impuse de condițiile legal hotărâte, și pe baza registrului de evidență – de asemeni, conform prevederilor legale, să publice în Buletinul Afacerilor Interne și în Buletinul Firmelor un raport cu un conținut simplificat în conformitate cu prevederile legale speciale, referitor la datele concentrate ale autogovernării pe țară și ale instituțiilor acesteia, raportul financiar anual, balanța contabilă, restul de bani și evidența rezultatelor obținute. Revizia contabilă este dirijată, printre altele, pe baza reglementărilor legii numărul LXV din 1990 (în continuare: LAL) privind autogovernărilor locale.

(4) Autogovernarea pe țară publică în Buletinul Oficial al Ungariei și (dacă deține) pe pagina de internet a autogovernării, după acceptarea din partea adunării generale, bugetul, în fiecare an, până la 28 februarie și darea de seamă în fiecare an, până la 15 mai, aprobarea statutului de organizare și funcționare și, dacă e cazul, modificările acestuia, în termen de 45 de zile.

Art. 39/H

(1) În termen de 30 de zile de la preluarea mandatului, în continuare anual, până la 31 ianuarie, deputații autogovernării pe țară au obligația să-și prezinte declarația de avere, conform anexei prezentei legi. Deputații au obligația să anexeze propriei declarații de avere și declarația de avere a celorlalți membri ai familiei: soț/soție, concubin/concubină, precum și a copiilor, conform anexei prezentei legi.

(2) În cazul în care deputatul ignoră completarea unor rubrici din declarația de avere – până la remedierea stării de fapt – nu-și poate exercita drepturile de deputat, nu poate beneficia de indemnizațiile prevăzute în art. 39/C.

(3) Declarațiile de avere sunt inventariate și verificate de comisia desemnată în acest scop, în temeiul regulamentului de organizare și funcționare. Declarația de avere a deputatului este publică – exceptând informațiile de identificare introduse în vederea verificării. Declarațiile de avere ale membrilor de familie menționați ai deputatului nu sunt publice, la acestea poate avea acces numai membrii comisiei de control, în vederea verificărilor.

(4) Orice persoană poate solicita comisiei de verificare procedura care vizează declararea averii. Comisia de verificare informează autoguvernarea pe țară despre rezultatele demersului în imediat următoarea ședință.

(5) În cadrul procedurii legate de declararea averii, la solicitarea comisiei de verificare a declarațiilor de avere, deputatul este obligat să prezinte în scris, fără amânare, declarația sa de avere și pe cele ale membrilor familiei, incluzând și informațiile referitoare la identificarea datelor cuprinse în aceste declarații. Informațiile privind identitatea nu pot fi cunoscute decât de către membrii comisiei, acestea vor fi șterse în termen de opt zile de la încheierea procedurii de verificare.

(6) Luarea de decizii privind procedura referitoare la declararea averii nu poate fi transferată în altă sferă de atribuții, decât cea a autoguvernării pe țară.

(7) Procedura legată de declararea averii se desfășoară în cadrul ședinței cu ușile închise a autoguvernării pe țară.

CAPITOLUL V

Purtătorul de cuvânt local al minorităților

Art. 40.

(1) Pe baza articolului 17, alineatul (7) al LAL, purtătorul local de cuvânt al minorității (în continuare: purtător de cuvânt) are dreptul:

- a) dacă nu este deputat al autoguvernării așezării, să participe cu drept consultativ la dezbaterile ordinii de zi a corpului deputaților, respectiv la dezbaterile oricărei comisii care ating probleme minoritare, incluzând aici și ședințele închise;
- b) să propună primarului, președintelui comisiei, corpului reprezentativ dezbaterile cauzelor ce țin de competența comisiei, privind situația minorităților;

- c) să inițieze reexaminarea de către corpul reprezentativ a deciziilor comisiei referitoare la minorități;
- d) să solicite, în cadrul ședințelor comisiei și corpului reprezentativ, lămuriri primarului, notarului, și președintelui comisiei, în legătură cu cauzele referitoare la situația minorităților, ce țin de competența autoguvernării;
- e) să ceară primarului și notarului informarea și colaborarea necesară îndeplinirii sarcinilor sale referitoare la cauzele respective;
- f) să inițieze acțiunea primarului, notarului și a funcționarilor competenți în rezolvarea cauzelor care privesc în această calitate minoritățile;
- g) să inițieze ca corpul reprezentativ să se adreseze organului care dispune de competența necesară în problema referitoare la situația minorităților, în conformitate cu cele cuprinse în alin. (1) art. 101 al legii autoguvernărilor.

- (2) În conformitate cu punctul b) al alineatului (1), primarul, și președintele comisiei sunt obligați să supună proximei ședințe a corpului reprezentativ, a comisiei, propunerea purtătorului de cuvânt. Corpul reprezentativ, comisia decide asupra includerii problemei pe ordinea de zi, respectiv asupra modului pregătirii acesteia.
- (3) În cazul în care purtătorul de cuvânt solicită în ședința corpului reprezentativ, a comisiei, lămuriri din partea primarului, notarului, președintelui comisiei, el trebuie să primească un răspuns pertinent în cadrul ședinței sau cel mai târziu în termen de 15 zile, în scris, de la data ședinței.
- (4) La cererea sa, intervenția purtătorului de cuvânt trebuie consemnată în procesul verbal al ședinței corpului reprezentativ, a comisiei, respectiv – dacă intervenția a fost prezentată în scris – aceasta trebuie anexată la procesul verbal.
- (5) În baza inițiativei prevăzute la punctul b) al alineatului (1), dezbateră problema pusă pe ordinea de zi conform celor cuprinse în alineatul (2) – care afectează situația minorității – poate fi amânată sau retrasă de pe ordinea de zi de către corpul reprezentativ doar la cererea purtătorului de cuvânt.
- (6) Înaintea elaborării dispozițiilor autoguvernării referitoare la drepturile și obligațiile minorității, respectiv înaintea adoptării măsurilor care afectează în general situația minorității, organul autoguvernării care dispune de competența necesară este obligat să solicite opinia purtătorului de cuvânt.

Art. 41.

- (1) La cererea purtătorului de cuvânt, patronul acestuia este obligat să îl scutească de executarea muncii pe perioada necesară îndeplinirii sarcinilor sale. Pierderea de venit suferită din această cauză este completată de corpul reprezentativ. Pe baza acestui venit, purtătorul de cuvânt are dreptul să beneficieze și de asistență socială.
- (2) Purtătorul de cuvânt nu este îndreptățit să primească onorariu pentru activitatea cu care este însărcinat, în cazul acestuia trebuie aplicate, între altele, dispozițiile care normează deconturile, indemnizațiile care le revin consilierilor.
- (3) Cele cuprinse în alineatele (1)-(2) nu afectează drepturile și obligațiile referitoare la calitatea de membru al corpului reprezentativ al autoguvernării, în cazul în care purtătorul de cuvânt este concomitent și deputat al autoguvernării.

CAPITOLUL VI

Autoadministrația culturală și cea de învățământ a minorităților

Art. 42.

În accepțiunea acestei legi se consideră ca limba vorbită de minorități limba armeană, bulgară, croată, germană, greacă, poloneză, română, rusină, sârbă, slovacă, slovenă, țigănească (romani respectiv beașă) și ucraineană.

Art. 43.

(1) Statul consideră limba maternă a minorităților din Ungaria drept un factor care asigură solidaritatea comunităților. Statul susține folosirea de către minorități a limbii materne în procesul de instruire a minorității, oricare ar fi întreținătorul instituției de educație și învățământ respective.

(2) Copilul care aparține unei minorități poate lua parte la instruire în limba maternă, instruire și în limba maternă (în limba maternă și în maghiară) sau în limba maghiară, în funcție de decizia luată de părinții sau de tutorii (în continuare: părinții) acestuia. O dată cu împlinirea vârstei de 14 ani, copilul – dacă nu este inapt – își exercită împreună cu părintele dreptul de a decide în alegerea respectivă.

(3) Învățământul în limba maternă sau de limba maternă se poate desfășura în grădinițe, școli, clase sau grupe școlare minoritare potrivit posibilităților și cerințelor locale.

(4) Autogovernarea locală care are atribuțiile obligatorii respective, este obligată să organizeze educația preșcolară de minoritate, precum și instruirea școlară, dacă este solicitată în această privință de părinții a cel puțin opt copii care fac parte din aceeași minoritate și dacă grupa de preșcolari, respectiv, clasa de elevi pot fi organizate pe baza dispozițiilor legii învățământului. Dacă efectivul de elevi nu este suficient pentru organizarea învățământului de minoritate într-o singură localitate, atunci, la inițiativa autogovernării pe țară adiacente, autogovernarea județeană (pe capitală) creează condițiile învățământului de minoritate complementar.

Art. 44.

Cheltuielile suplimentare legate de învățământul în limba maternă sau de limba maternă, conform art. 43, sunt suportate – în mod stabilit de lege – de către stat, respectiv de către autogovernarea locală.

Art. 45.

- (1) În reglementarea legii învățământului public și învățământului superior, definirea mecanismului și conținutului activității de învățământ-educație, precum și supravegherea respectivei activități, interesele minorităților privind învățământul și culturalizarea, trebuie realizate în concordanță cu autonomia lor culturală, conform acestei legi.
- (2) Învățământul pentru minoritatea Țiganilor se poate desfășura numai în limba maghiară, dar, la solicitarea părinților, instituția de învățământ asigură și învățământul în limba țigănească (romani, limba beșilor).
- (3) În învățământul preșcolar de minoritate, în instrucția școlară, trebuie asigurată însușirea cunoștințelor din domeniul culturii și civilizației, îndeosebi cunoștințele despre istoria, valorile culturale și tradițiile minorității și despre țara-mamă.

Art. 46.

- (1) Autogovernările minorităților și cele locale colaborează în evaluarea cerințelor, vizând învățământul destinat minorităților și în organizarea acestuia.
- (2) Statului îi revine sarcina de a asigura formarea, perfecționarea pedagogilor de limbă maternă pentru învățământul în limba maternă și pentru predarea limbii materne.
- (3) Statul se îngrijește și prin intermediul tratatelor internaționale ca cei aparținând minorității să participe, respectiv să beneficieze deplin de pregătirea post-școlară și de cea științifică în instituțiile de învățământ cu predarea în limba minorităților, destinate îngrijirii culturii acestora.
- (4) În scopul realizării celor prevăzute în alin. (2), statul sprijină angajarea educatorilor veniți din țara mamă, respectiv din țara de limbă a minorităților, ca profesori oaspeți în Ungaria.
- (5) Diplomele obținute de o persoană de minoritate în învățământul superior (universitate, institut) din țara-mamă, ca și certificatele de absolvire școlară sau de specializare obținute în țara-mamă sunt echivalente – conform hotărârilor acordului internațional, respectiv, pe baza legii – cu diplomele și certificatele obținute în republica Ungară.

Art. 47.

Autogovernarea minoritară a așezării și autogovernarea minoritară locală poate să preia o instituție de învățământ de la alt organ numai cu acea condiție, dacă poate să asigure nivelul

învățământului obținut până atunci. Mărimea sprijinului de stat al instituției predate nu poate fi redusă din cauza preluării.

Art. 48.

(1) Instituțiile de învățământ și educație ale minorităților pot fi frecventate de persoane din afara minorității respective în cazul în care după satisfacerea necesităților minorității mai rămân locuri disponibile. Admiterea (înscrierea) se va desfășura pe baza unor reglementări publicate în prealabil.

(2) Predarea limbii maghiare – efectuate în cadrul unui număr de ore suficient și la un nivel corespunzător pentru însușirea acesteia – trebuie asigurat și în cadrul învățământului public de minoritate.

(3) În localitățile în care populația cu limba maternă maghiară – sau altă minoritate – este în minoritate numerică, autogovernarea locală este obligată să asigure predarea limbii materne și învățământ în limba maternă pentru copii de limbă maternă maghiară sau limba altei minorități

Art. 49.

(1) Autogovernarea de minoritate, conform celor prevăzute în lege, poate să participe la realizarea sarcinilor obligatorii de administrație publică legate de facilitarea asigurării serviciilor culturale către membrii minorității.

(2) Autogovernarea de minoritate are dreptul de a înființa sau susține instituții culturale, respectiv de a prelua drepturile de susținător al instituțiilor culturale înființate de alte organisme sau a unor atribuții de culturalizare. Realizarea acestor atribuții se vor finanța din bugetul de stat în măsura prevăzută prin lege.

Art. 49/A

(1) La solicitarea autogovernării de minoritate pe țară, autogovernarea locală susținătoare a instituțiilor culturale care deservește exclusiv atribuții culturale de minoritate și satisfac

necesitățile culturale ale minorității adiacente, sunt obligate să predea dreptul de administrare a instituției către autogovernarea pe țară petentă.

(2) Dreptul de administrare a instituțiilor culturale care deservește necesitățile culturale ale mai multor minorități poate fi predat autogovernării sau autogovernărilor pe țară nominalizate în acordul dintre autogovernările pe țară ale minorităților respective

(3) Părțile semnatare sunt obligate să includă în acord realizarea obligatorie a atribuțiilor prevăzute prin lege pentru persoanele care nu fac parte din minoritatea respectivă.

(4) Autogovernarea de minoritate care preia instituția este răspunzătoare pentru utilizarea corespunzătoare a acestora, de legalitatea funcționării și administrării acestora.

(5) Cesionarul este obligat să se îngrijească de menținerea stării bunurilor imobile preluate. Cesionarul este răspunzător pentru daunele provocate stării patrimoniului preluat conform normelor generale ale codului civil.

Art. 49/B

(1) Se încheie un acord între instituția culturală, respectiv autogovernarea locală cedentă și autogovernarea de minoritate cesionară despre predarea și preluarea instituției.

(2) Conținutul acordului se va stabili după voința părților, în cadrele stabilite de lege. Scopul predării și preluării este menținerea continuității din punct de vedere organizatoric și de conținut al serviciilor de bază de culturalizare și după preluarea acestora de către autogovernarea de minoritate și extinderea acestora, în funcție de posibilități. Acordul trebuie să conțină următoarele:

a) atribuțiile instituției culturale

b) grupul țintă al activităților instituției culturale,

c) durata de valabilitate a acordului,

d) programul de funcționare cel mai scurt necesar pentru realizarea activităților prevăzute prin lege,

e) calificarea deținută de personalul care asigură realizarea atribuțiilor culturale,

f) condițiile de personal, materiale și financiare necesare funcționării instituției,

g) dispozițiile privind modificările raporturilor de proprietate,

h) condițiile retrocedării instituției culturale către autogovernarea locală.

Art. 49/C

(1) În cazul în care corpul de deputați decide asupra înființării, preluării, reorganizării, desființării, respectiv în cazul sistării activității acesteia pe o perioadă care depășește 60 de zile, cu 30 de zile anterior respectivei decizii, trebuie să obțină punctul de vedere al ministrului patrimoniului cultural, și să-l prezinte în fața corpului de deputați.

(2) Preluarea nu influențează drepturile legale după care este coordonată activitatea angajaților din respectiva instituție. În urma preluării instituției, cesionarul preia și exercitarea drepturilor de angajator. Cedarea instituției nu este considerată reorganizare. Cedarea drepturilor de susținător al instituției nu poate implica reorganizarea acesteia. Pana la proba contrarie, reorganizarea cuprinsă în perioada de doi ani anterioară și ulterioară momentului proiectat al cedării este considerată reorganizare legată de cedarea drepturilor de susținere a instituției.

În spiritul prezentei legi, se consideră reorganizare comasarea cu, respectiv, divizarea în alte instituții a instituției în cauză.

(3) O dată cu cedarea atribuțiilor culturale, trebuie cedate în proprietatea și folosința cesionarului și bunurile mobile și imobile necesare în scopul exercitării atribuțiilor. Cedarea este gratuită. Cedarea se face pentru o perioadă de cel puțin 10 ani.

(4) În cazul nerespectării condițiilor și obligațiilor prevăzute în acord, organul administrativ de stat, în atribuțiile căruia intră preocuparea pentru și controlul în domeniul respectiv, poate înainta spre tribunal cererea de remitere a acordului și de restabilire a situației anterioare încheierii contractului. În cursul procedurii judecătorești, trebuie cerută opinia ministrului patrimoniului cultural național – în vederea efectuării expertizei.

(5) Pe perioada cesionării, drepturile de proprietate ale autoguvernării locale încetează, și sunt exercitate de către autoguvernarea de minoritate, conform dispozițiilor legii privind drepturile de susținere. Dacă autoguvernarea de minoritate nu-și poate exercita atribuțiile de susținere, autoguvernarea locală cedentă este obligată, pe baza condițiilor stipulate în acordul încheiat cu autoguvernarea de minoritate, să preia înapoi aceste atribuții.

(6) Autoguvernarea de minoritate, pe baza legii privind bugetul, este îndreptățită să primească fondurile necesare funcționării instituției pe care o susține.

Art. 49/D

(1) Autogovernarea locală și autogovernarea de minoritate – pe baza legii privind asociațiile de autogovernări și funcționarea acestora – pot încheia acorduri în vederea susținerii comune a instituțiilor culturale, a susținerii comune a activităților de culturalizare. În privința susținerii în comun a instituțiilor se aplică alineatul (1) al legii 49/C.

(2) În cazul în care dispozițiile legale asigură autogovernării de minoritate dreptul de acord sau dreptul de opinie cu privire la luarea deciziilor referitoare la cedarea unei instituții și a unor atribuții culturale, se aplică dispozițiile legii 47/A.

Art. 49/E

Asigurarea fondului de literatură în limba maternă se face prin intermediul bibliotecilor publice.

(2) În acele localități în care autogovernarea locală nu dispune de bibliotecă publică, locuitorii de minoritate vor avea acces la literatura în limba maternă conform dispozițiilor legii privind autogovernările locale.

Art. 50.

(1) Statul asigură editarea manualelor și mijloacele de învățământ necesare pentru învățământul minorităților.

(2) Statul sprijină:

- a) colecționarea mărturiilor materiale ale culturii minorităților, crearea și îmbogățirea colecțiilor publice;
- b) editarea de carte a minorităților și apariția periodicelor ale acestora;
- c) difuzarea legilor și decretelor de interes public în limba maternă a minorităților;
- d) desfășurarea în limba maternă a ceremonialelor religioase legate de evenimentele familiale ale minorității, respectiv desfășurarea activității religioase a minorităților în limba maternă.

CAPITOLUL VII

Folosirea limbii

Art. 51.

- (1) În Republica Ungară oricine poate folosi oricând și oriunde limba sa maternă. Statul este obligat să asigure – în cazurile stabilite prin lege separată – condițiile folosirii limbilor minorităților.
- (2) În cursul proceselor civile și penale, ca și în procedurile administrației publice, folosirea limbii materne este asigurată de legile de procedură respective.

Art. 52.

- (1) În Adunarea Națională deputatul aparținând minorității poate folosi și limba maternă.
- (2) În corpul reprezentativ al autoguvernării locale deputatul minoritar poate folosi și limba maternă. Dacă luarea de cuvânt s-a făcut în limba unei minorități, textul în limba maghiară al cuvântului sau un extras de conținut al acestuia trebuie anexat la procesul verbal al ședinței.
- (3) Dacă în localitate trăiesc persoane aparținând minorității, corpul reprezentativ poate ține, respectiv redacta procesele verbale și deciziile sale, pe lângă limba maghiară și în limba minorității date. În cazul conflictelor de interpretare, textul autentic este cel în limba maghiară.

Art. 53.

- (1) Autoguvernarea locală e obligată să asigure autoguvernării pe localitate sau teritoriale, care activează în teritoriul respectiv, în conformitate cu solicitările întemeiate ale acesteia, următoarele:
 - a) anunțarea deciziilor, publicarea anunțurilor – atât în limba maghiară, cât și în limba maternă,
 - b) formularele necesare în procesele administrative să fie și în limba română,
 - c) plăcile conținând numele localităților, al străzilor, al organelor de stat, al a organelor de deservire publică sau anunțurile legate de funcționarea acestora – alături de textul în limba maghiară, cu același conținut și în aceeași formă – să apară și în limba maternă a minorității.

(2) În problema justificării celor de la punctul anterior, corpul de deputați decide în termen de 30 de zile de la expunerea solicitării.

Art. 54

În acele localități în care se justifică prin numărul locuitorilor de minoritate, la ocuparea posturilor de funcționar public, precum și a celor de notar și asesor – respectând cerințele profesionale generale – se avea în vedere și prioritatea persoanelor care cunosc limba maternă a minorității.

CAPITOLUL VIII

Sprijinirea minorităților, averea și gospodărirea autoguvernărilor minoritare

Art. 55.

(1) Prin legea privind bugetul, în scopul intereselor publice ale minorității, statul asigură:

- a) fonduri ale căror condiții generale și speciale sunt hotărâte pe bază de decret guvernamental,
- b) fonduri normative suplimentare în vederea susținerii educația preșcolară, respectiv, instruirea școlară pentru minorități.
- c) fonduri destinate autoadministrării în cultura și învățământul minorităților, fixate pe baza dispozițiilor din capitolul VI (alineatele 42-50,
- d) sprijin pentru funcționarea Fundației Publice, precum și pentru funcționarea organizațiilor sociale ale minorității, conform dispozițiilor din art. 55/A.

(2) Instituțiile care funcționează prin grija autoguvernării pe țară, cu excepția celor cuprinse în articolele 47 (10) și (11), 49/C (3) primesc fonduri normative suplimentare după același procedeu de acordare a acestora ca și în cazul instituțiilor bisericești care desfășoară servicii umanitare.

(3) Autoguvernările pe localitate, respectiv, teritoriale, cu excepția celor cuprinse în articolele 47 (10) și (11), 49/C (6), primesc fonduri normative suplimentare pe aceleași criterii ca în cazul

bisericilor. Fondurile suplimentare de la bugetul de stat sunt preluate de către autoguvernarea de minoritate pe localitate, respectiv, de către cea teritorială prin mijlocirea autoguvernării locale.

(4) În baza alineatului (3), fondurile normative de la bugetul de stat precum și fondurile de funcționare acordate în baza alineatului (1), punctul a) sunt preluate de către autoguvernarea de minoritate pe localitate, respectiv, de către cea teritorială prin mijlocirea autoguvernării locale, care în 8 zile este obligată să le expedieze în contul autoguvernării de minoritate pe localitate, respectiv, teritoriale.

(5) În cazul fondurilor specificate în alineatului (1), punctul a), corpul de deputați al autoguvernării de minoritate este îndreptățit în urma deciderii scopuri concrete de interes public ale minorității.

(6) Adunarea Națională – în termen de un an de la intrarea în vigoare a acestei legi – va înființa în scopul sprijinirii minorităților, respectiv pentru sprijinirea activităților desfășurate în interesul acestora, Fondul Minorităților naționale și Etnice (în continuare: Fond) în conformitate cu cele de mai jos:

a) Sursa Fondului este bugetul central.

b) Cheltuielile legate de funcționarea Fondului trebuie acoperite din Fond.

c) Din Fond trebuie sprijinite cu prioritate și în mod decisiv activități de interes minoritar, sprijinirea funcționării autoguvernărilor și a altor organizații ale minorităților rămânând, în continuare, în competența decizională a Adunării Naționale.

d) Organul de decizie al Fondului este curatoriuul, condus de membrul guvernului însărcinat cu problemele minorităților naționale și etnice. În acest corp își vor trimite câte un reprezentant – prin mandat nominal – autoguvernările pe țară ale minorităților, partidele care dispun de grupuri de deputați în Adunarea Națională, ministrul de interne, ministrul culturii și învățământului public, ministrul finanțelor, respectiv președintele Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice. Dacă o minoritate ce intră sub efectul prezentei legi nu își crează autoguvernare pe țară, reprezentantul ei va fi desemnat împreună de către asociațiile și alte organe ale acesteia existente la data publicării legii referitoare la Fond. Dacă aceasta nu se întâmplă până la ședința de constituire a curatoriuului, corpul va coopta o personalitate de prestigiu aparținând respectivei minorități.

e) Deciziile curatoriuului vor fi adoptate cu simplă majoritate de voturi.

(7) În scopul sprijinirii obiectivelor din alineatul (6), Adunarea națională poate înființa fundație (fundații), dacă în cadrul acesteia proporția bugetului de stat nu depășește 60 la sută.

Art. 55/A

„(3) Organul de decizie al Fundației Publice este Curatoriul. Membrii acestuia sunt următorii:

a) câte un membru, ales de adunarea generală, din fiecare autoguvernare pe țară, în cazul absenței autoguvernării pe țară se delegă o persoană din partea autoguvernărilor pe localitate, în cazul absenței acestora, un reprezentant al organizațiilor sociale ale respectivei minorități.

b) Un reprezentant al partidului de guvernământ și un reprezentant al fracțiunii de opoziție, aleși de către comisia parlamentară permanentă, care se ocupă cu problemele minorităților minoritare și etnice.

c) patru persoane desemnate de fondator și o persoană delegată de către Academia Ungară de Științe.

(4) Președintele și reprezentantul Curatoriului este președintele în funcție al Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice.

(5) Membrii organului îndreptățit cu controlul asupra Fundației Publice (comisia de control) sunt următorii:

a) un reprezentant al partidului de guvernământ și un reprezentant al fracțiunii de opoziție, aleși de către comisia parlamentară permanentă, care se ocupă cu problemele minorităților minoritare și etnice.

(6) Președintele comisiei de control este desemnat de către fondator.

(7) Dreptul de a alege, respectiv, de a desemna la care se referă alineatele (3)-(6), include și dreptul de retragere a numirii, respectiv, al desemnării.

Art. 56.

La sprijinirea materială a minorităților pot să participe organizații din țară și străinătate, fundații și persoane particulare. În cazul unor donații din străinătate destinate pentru sprijinirea culturii minorităților, statul poate să asigure – conform unor prevederi juridice speciale – facilități vamale sau scutiri de vamă.

Art. 57.

(1) Administrația autoguvernărilor de minoritate sunt controlate de către Curtea de Conturi a Statului.

(2) Controlul supravegherii organelor bugetare susținute de autoguvernarea de minoritate pe localitate, respectiv, teritorială, este asigurat de către un revizor intern al autoguvernării pe localitate, respectiv, teritoriale, sau de către revizorul intern care controlează administrația organelor autoguvernării locale, iar acesta informează corpul de deputați al autoguvernării pe localitate, respectiv, teritoriale, despre rezultatele reviziei.

Patrimoniul autoguvernărilor minorităților

Art. 58.

(1) Fondurile și administrația autoguvernărilor pe localitate intră sub incidența dispoziției prezentei legi precum și a LAL.

(2) Fondurile, respectiv, încasările autoguvernării de minoritate sunt reprezentate în special de:

- a) contribuția de la bugetul de stat,
- b) contribuția de la autoguvernarea locală,
- c) încasările proprii,
- d) încasări din sprijin financiar,
- e) beneficiile fondurilor,
- f) donații
- g) fonduri financiare cesionate.

(2) Condițiile financiare necesare funcționării autoguvernărilor minoritare se asigură în general din următoarele surse:

- a) contribuția bugetului de stat;
- b) contribuția din partea autoguvernării locale sau județene;
- c) venituri proprii (înțelegând aici și venituri rezultate din întreprinderile proprii);
- d) sprijin din partea fundațiilor;
- e) sprijin primit din partea organizațiilor din țară și străinătate;
- f) venituri provenite din bunurile aflate în folosință;
- g) donații.

Art. 59.

(1) În cazul cedării sferei de sarcini și atribuții, specificată în prezenta lege, autoguvernarea (locală, de minoritate) cedentă transferă fondurile materiale necesare în proprietatea sau în folosința autoguvernării de minoritate cesionare, în conformitate cu conținutul acordului special.

(2) Pentru asigurarea condițiilor de funcționare a autoguvernării minoritare pe țară, autoguvernarea locală competentă este obligată să pună la dispoziția acestora, în termen de 3 luni de la constituire – pe baza compensației de stat – o clădire sau o parte de clădire folosibilă în mod independent, cu spațiu folosibil de 150-300 m², în condițiile în care înființarea are loc în primii doi ani de la intrarea în vigoare a acestei legi.

(3) În curs de două luni de la constituirea autoguvernării de minoritate pe localitate, autoguvernarea locală, în vederea exercitării atribuțiilor de interes public al minorităților, pune în mod gratuit la dispoziția autoguvernării de minoritate pe localitate, în scopul asigurării condițiilor de funcționare stipulate în articolul 27, bunurile mobile și imobile necesare. Cedarea nu poate împiedica autoguvernarea locală în exercitarea sarcinilor și a atribuțiilor sale. Asupra fondului material cedat gratuit în folosința autoguvernării de minoritate pe localitate, autoguvernarea locală decide separat în cadrul hotărârii sale.

(4) Asupra reglementării cedării dreptului de folosință se iau în considerare directivele Codului Penal după cum urmează: consemnarea în scris a condițiilor cedării în folosință, cu descrierea concretă a bunurilor cedate și a valorii acestora, precum și fixarea intereselor publice ale minorității, în scopul cărora se face cedarea.

Art. 59/A

(1) Pe baza legii, clădirea, respectiv, partea de clădire cedată în folosința autoguvernării pe țară, prin înzestrare unică gratuită, este transferată în proprietatea autoguvernării pe țară.

(2) În cazul autoguvernărilor pe țară care nu au în proprietate clădire, respectiv, părți de clădire, se aplică în mod corespunzător dispozițiile din alineatul (1).

(3) Clădirea sau partea de clădire care intră în proprietatea autoguvernării pe țară prin înzestrare unică gratuită, reprezintă patrimoniul autoguvernării pe țară, și – pe baza aplicării legii 60/A, alineatul (4), punctul a) – devine obiect patrimonial inalienabil.

Art. 60.

(1) Autogovernarea pe țară deține toate acele drepturi și îndatoriri care îi revin unui proprietar – cu excepția celor prevăzute legal. În chestiunile legate de dreptul de proprietate, dreptul de decizie intră în atribuțiile netransferabile ale corpului de deputați al autogovernării locale, în majoritate simplă.

(2) La desființarea autogovernării de minoritate pe localitate sau teritoriale, până la desfășurarea succesiunii, toate bunurile mobile și imobile, drepturile de proprietate patrimoniale ale autogovernării de minoritate pe localitate, respectiv, teritoriale, desființate, trec provizoriu în administrația autogovernării locale. O dată cu desfășurarea succesiunii și cu constituirea noii autogovernări de minoritate pe localitate, respectiv, teritoriale, preia în proprietatea sa patrimoniul respectiv sau un patrimoniu cu valoare echivalentă.

(3) În cazul celor stipulate în alineatul (2), autogovernarea locală este îndreptățită să-și exercite drepturile de întreținere, de control asupra instituțiilor autogovernării de minoritate, respectiv, teritoriale desființate, precum și drepturile de angajator referitoare la conducătorii acestor instituții. Autogovernarea locală nu poate înstrăina, greva sau transfera sub altă administrație patrimoniul aflat provizoriu în administrația sa. Autogovernarea locală va întocmi o dare de seamă asupra patrimoniului aflat provizoriu în administrația sa și o va înainta noii autogovernări de minoritate pe localitate, respectiv, teritoriale, în termen de 30 de zile de la constituirea acesteia.

(4) În termen de 30 de zile de la desfășurarea succesiunii, patrimoniul aflat în administrație provizorie sau echivalentul acestuia, precum și darea de seamă asupra perioadei de administrație provizorie, vor fi înaintate noii constituite autogovernări de minoritate pe localitate, respectiv, teritoriale.

(5) Autogovernarea locală răspunde pentru datoriile autogovernării de minoritate pe localitate, respectiv, teritoriale, exclusiv în cazul în care s-a angajat prin acord comun, și în măsura specificată în respectivul acord.

Art. 60/A

(1) Fondurile autogovernării de minoritate este destinată susținerii intereselor publice ale minorității.

(2) În procesul susținerii intereselor publice ale minorității, autoguvernarea de minoritate decide în mod independent asupra fondurilor sale. Corpul de deputați al autoguvernării de minoritate răspunde de garantarea administrării fondurilor, președintele răspunde de desfășurarea legală a administrării.

(3) O parte separată a patrimoniului autoguvernării de minoritate constituie patrimoniul de bază, asupra căruia dreptul de decizie intră în atribuțiile netransferabile ale corpului de deputați al autoguvernării locale, în majoritate simplă. Patrimoniul de bază cuprinde toate acele bunuri mobile și imobile, precum și drepturile patrimoniale care sunt în posesia și în folosința exclusivă a autoguvernării de minoritate și care asigură susținerea intereselor publice ale minorității.

(4) Bunurile care fac parte din patrimoniul de bază sunt următoarele:

a) bunurile imobile inalienabile care asigură funcționarea autoguvernării de minoritate, precum și toate acele bunuri desemnate prin dispozițiile legii sau de regulamentul de organizare și funcționare al autoguvernării de minoritate,

b) bunurile limitat inalienabile care fac parte din patrimoniul de bază și aparțin patrimoniului, în sensul celor specificate la punctul a).

(5) În privința bunurilor limitat inalienabile care fac parte din patrimoniul de bază, se poate decide pe baze legale sau pe baza hotărârilor luate de majoritatea simplă a autoguvernării de minoritate.

Art. 60/B

Bugetele autoguvernărilor de minoritate sunt parte integrantă a administrației de stat și se adaptează la circulația monetară generală a acesteia. Bugetul autoguvernărilor de minoritate se separă din bugetul central și se depinde de acesta în ceea ce privește sprijinul acordat de stat și alte relații bugetare.

Art. 60/C

(1) Administrarea autoguvernărilor de minoritate se desfășoară conform principiilor de funcționare ale administrației de stat, respectiv dispozițiilor privind obligațiile bugetare și de raportare ale organelor administrative bugetare.

2) Autoguvernările de minoritate pe localitate și teritoriale depind de sistemul de administrație al autoguvernării locale, în vederea administrării lor se aplică dispozițiile referitoare la administrația organelor bugetare ale autoguvernărilor, cu excepțiile stipulate în prezenta lege.

(3) În vederea administrării autoguvernării de minoritate pe țară se aplică dispozițiile referitoare la administrarea organelor bugetare centrale, cu excepțiile stipulate în prezenta lege.

Art. 60/D

În vederea deschiderii unui cont bancar, autoguvernarea de minoritate are nevoie de adeverință din partea comisiei electorale respective, precum și de procesul-verbal al ședinței de constituire a corpului de deputați (a adunării generale).

CAPITOLUL IX

Asociațiile de autoguvernări de minoritate

Art. 60/E

(1) În vederea creșterii eficienței exercitării atribuțiilor specifice, autoguvernarea de minoritate se poate asocia cu altă autoguvernare locală respectiv, autoguvernare de minoritate. Condițiile asocierii se fixează în baza unui acord.

(2) Asociația poate fi constituită și pe baza dispozițiilor legii privind asocierea și cooperarea între autoguvernări, cu excepția celor stipulate în articolele 60/F și 60/G.

(3) Asociația nu poate încălca drepturile autoguvernărilor care o constituie.

(4) Pe durata de funcționare a asociației, tribunalul are drept de decizie în cazul litigiilor dintre autoguvernărilor asociate. Autoguvernările de minoritate asociate pot cădea de acord că, în caz de litigiu, oricare dintre autoguvernările de minoritate poate cere părerea unei comisii de conciliere alcătuită din membri solicitați de către uniunea autoguvernărilor cu interese comune, desemnată în cuprinsul acordului.

Asociația de instituții

Art. 60/F

(1) Autogovernările de minoritate interesate pot cădea de acord asupra înființării, susținerii și dezvoltării în cooperare a unei sau a mai multor instituții de minoritate, care să își exercite atribuțiile la nivelul a două comune, respectiv, la nivelul unui oraș și al unei comune.

(2) În cuprinsul acordului trebuie să se determine:

- a) sfera de activitate și administrare a instituției comune,
- b) proporția contribuției financiare a fiecărei autogovernări,
- c) drepturile și îndatoririle referitoare la susținerea instituției, precum și modul de exercitare al acestora,
- d) condițiile anulării acordului.

Corpul de deputați al asociației de autogovernări de minoritate

Art. 60/G

(1) Corpurile de deputați ale autogovernărilor constituire în carul uneia și aceleiași minorități pot forma asociații de corpuri de deputați ale autogovernărilor de minoritate.

(2) În cazul constituirii asociației corpurilor de deputați ale autogovernărilor de minoritate, autogovernările de minoritate își unifică integral sau parțial bugetele, și își administrează în comun instituțiile.

(3) Condițiile de funcționare a corpului de deputați al asociației de autogovernări de minoritate sunt asigurate de către autogovernarea desemnată prin acord între autogovernările locale interesate. Asigurarea condițiilor de funcționare a corpului de deputați are la bază, printre altele, articolul 27 al prezentei legi, cu mențiunea că, la asigurarea condițiilor de funcționare participă fiecare dintre autogovernările locale interesate.

(4) Corpul de deputați al asociației de autogovernări de minoritate include în hotărârea adoptată în cadrul ședinței de constituire înființarea, sediul și enumerarea membrilor asociației de autogovernări de minoritate. Corpul de deputați al asociației de autogovernări de minoritate

decide asupra statutului de organizare și funcționare. Ședința corpului de deputați al asociației de autoguvernări de minoritate trebuie convocată la inițiativa oricărui dintre președinții autoguvernărilor de minoritate asociate.

CAPITOLUL X

Controlul asupra legalității asociației de autoguvernări de minoritate

Art. 60/H

(1) Conducătorul oficiului de administrație publică al capitalei sau județean are atribuția de control asupra legalității autoguvernărilor de minoritate. Acesta verifică exclusiv legalitatea deciziei luate de autoguvernări în baza dreptului de apreciere, pe care îl dețin.

(2) Controlul legalității autoguvernării locale conform alineatului (1) intră în atribuțiile conducătorului oficiului administrativ de care depinde teritorial autoguvernarea respectivă.

Art. 60/I

(1) În cadrul exercitării dreptului de control al legalității, conducătorul oficiului de administrație publică verifică dacă autoguvernarea de minoritate corespunde dispozițiilor legale

a) în ceea ce privește structura, funcționarea, exercitarea dreptului de decizie,

b) în ceea ce privește hotărârile luate, inclusiv hotărârile corpului de deputați, ale președintelui, ale comisiilor, respectiv, ale asociațiilor de autoguvernări de minoritate.

(2) Atribuțiile de drept de control al legalității exercitate de conducătorul oficiului de administrație publică nu se extind – cu excepția celor cuprinse în alineatul (3) – asupra acelor decizii ale autoguvernării de minoritate, care au la bază

a) litigii de muncă (conflicte survenite în cadrul statutului funcționarilor și al angajaților publici),

b) proceduri judecătorești sau administrative stabilite prin lege separată.

(3) Atribuțiile de drept de control al legalității îndeplinite de conducătorul oficiului de administrație publică se extind și asupra cazurilor menționate în alineatul (2) în baza punctului a) alineatul (1),

precum și asupra cazurilor menționate la punctul a) al alineatului (2), dacă decizia cuprinde încălcări ale legii care favorizează angajatul.

(4) Sfera de atribuții și competențe a conducătorului oficiului de administrație publică include și acordarea de asistență profesională la solicitarea autoguvernărilor de minoritate.

Art. 60/J

(1) Conducătorul oficiului de administrație publică, în scopul controlului asupra legalității face apel ca cei implicați să elimine încălcarea legii – până la un termen prestabilit. Cei implicați sunt obligați să analizeze conținutul apelului și, pe baza acestuia, până la termenul stabilit, să-l informeze pe conducătorul oficiului de administrație publică despre măsurile întreprinse sau despre dezacordul în ceea ce privește observațiile acestuia.

(2) Dacă până la termenul stabilit nu se iau măsurile necesare, sau cei implicați nu sunt de acord cu cele cuprinse în apel, conducătorul oficiului de administrație publică poate iniția:

a) controlul judiciar al hotărârii care încalcă legea,

b) convocarea corpului de deputați al autoguvernării de minoritate în scopul înlăturării ilegalității,

c) stabilirea răspunderii președintelui, a vicepreședintelui.

(3) Procesul împotriva autoguvernării de minoritate poate fi intentat în 30 de zile de la expirarea termenului acordat pentru sistarea situației de încălcare a legii. Intentarea procesului – cu excepția celor cuprinse în articolul 29, alineatul (2) – nu duce la amânarea validării executării deciziei, dar tribunalul poate suspenda executarea. Dacă executarea deciziei ilegale aduce un prejudiciu grav interesului public sau daune ireparabile, trebuie solicitată suspendarea juridică a acesteia – simultan cu înștiințarea celor implicați.

(4) Conducătorul oficiului de administrație publică, în cadrul controlului legalității, pe baza experienței acumulate în verificarea legalității, poate solicita Curții de Conturi a Statului desfășurarea anchetei referitoare la administrarea autoguvernării de minoritate.

CAPITOLUL XI

Relația dintre autoguvernările de minoritate și organele centrale de stat

Art. 60/K

(1) Parlamentul hotărăște prin lege:

- a) statutul juridic, sfera exclusivă de competențe și atribuții, sarcinile obligatorii, tipurile de organe obligatorii, garanția de funcționare, instrumentele materiale și regulile de bază ale administrării autoguvernărilor de minoritate,
- b) statutul juridic al deputaților autoguvernării de minoritate, procedura alegerii, drepturile și îndatoririle acestora.

(2) La propunerea Guvernului, Curtea Constituțională dizolvă corpul de deputați al autoguvernării de minoritate, în cazul în care funcționarea acestuia este neconstituțională.

Art. 60/L

În cazul în care Curtea Constituțională dizolvă autoguvernarea de minoritate, președintele republicii delegă un comisar care se ocupă de dirijarea desfășurării anumitor activități ale autoguvernării de minoritate – până la alegerea corpului de deputați al noii autoguvernări de minoritate, respectiv, în cazul nerealizării acesteia.

Art. 60/M

Guvernul:

- a) cel puțin o dată la doi ani, trece în revistă situația minorităților din Republica Ungară și raportează parlamentului observațiile făcute,
- b) asigură controlul legalității autoguvernărilor de minoritate, cu participarea ministrului de interne, prin intermediul conducătorului oficiului de administrație publică pe capitală sau județean,

- c) înaintează propunerea de dizolvare a corpului de deputați al autoguvernării de minoritate a cărei funcționare este neconstituțională,
- d) hotărăște prin ordonanță normele de calificare necesare asigurării administrației publice pentru minorități,
- e) decide asupra litigiilor generate între organele administrației de stat și autoguvernările de minoritate – care nu fac parte din alte proceduri reglementate juridic.

Art. 60/N

Ministrul desemnat de către Guvern:

- a) înaintează Guvernului propunerea de dizolvare a corpului de deputați al autoguvernării de minoritate a cărei funcționare este neconstituțională,
- b) cooperează la alcătuirea proiectelor de lege, ale deciziilor unice de stat care vizează sfera de competențe și atribuții a autoguvernărilor de minoritate.

Art. 60/O

Ministrul însărcinat cu atribuțiile și competențele necesare:

- a) reglementează prin decret cerințele profesionale referitoare la funcționarea instituțiilor susținute de autoguvernările de minoritate, normele de calificare ale lucrătorilor instituțiilor, controlează punerea în aplicare a acestor norme.
- b) informează autoguvernările de minoritate despre rezultatele anchetelor întreprinse pe baza celor cuprinse la punctul a), face propuneri în vederea recuperării lipsurilor, inițiază dezbateri în cadrul cărora autoguvernarea de minoritate discută pe marginea rezultatelor anchetei, informează organul de anchetare a legalității în cazul încălcării legii,
- c) asigură sau poate asigura sprijin financiar autoguvernărilor de minoritate, pe baza titlurilor și a condițiilor din legea privind bugetul central.”

CAPITOLUL XII

Dispoziții finale

Art. 61.

(1) În baza acestei legi în Ungaria sunt considerate ca grupuri etnice autohtone: armenii, bulgarii, croații, germanii, grecii, polonezii, românii, rusinii, sârbii, slovacii, slovenii, țigani și ucrainenii.

(2) Dacă alte minorități, în afara celor menționate în alineatul (1), doresc să aducă dovezi că întrunesc condițiile specificate în prezenta lege, trebuie să înainteze președintelui Comisiei Electorale Centrale listele cu semnături a cel puțin 1000 de alegători care aparțin uneia și aceleași minorități, adunate în cadrul unei acțiuni populare desfășurate în acest sens. În cazul acestei proceduri, trebuie aplicate prevederile legii privind referendumul și inițiativa populară în sensul că, în cursul procedurii, președintele Comisiei Electorale Centrale este obligat să solicite luare de poziție a președintelui Academiei Ungare de Științe în privința valabilității condițiilor legale.

(3) Uniunile naționalităților care funcționează în prezent, vor decide ele însele asupra funcționării lor în continuare, a desființării lor sau a reorganizării.

Art. 62.

(1) Guvernul – împreună cu ministerele vizate și organele cu competență națională, în colaborare cu comisarii republicii – va sprijini minoritățile prin intermediul Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice, pentru ca acestea să-și valideze drepturile și interesele specifice și organizează îndeplinirea condițiilor necesare.

(2) Guvernul este obligat să separe în proiectul legii bugetului, în primii doi ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi, „un cadru de compensare a minorităților” în sumă de 500-500 milioane de forinți. Prin aceasta trebuie recompensate pierderile autoguvernării locale provenite prin plasarea autoguvernării minoritară pe țară și – în măsura în care acest lucru se dovedește a fi necesar – amplasarea autoguvernărilor minoritare locale. Pentru aprecierea solicitărilor de compensare trebuie înființat o comisie condusă de președintele

Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice, comise în care trebuie asigurată reprezentarea corespunzătoare a minorității vizate, respectiv a autogovernării locale.

(3) Guvernul analizează situația minorităților care trăiesc pe teritoriul Republicii Ungare cel puțin la doi ani odată, informând Adunarea Națională.

Art. 63.

(1) În cazul problemelor care nu sunt reglementate prin lege, trebuie aplicate în mod corespunzător prevederile legale referitoare la autogovernările locale, la deputații autogovernărilor locale, la primar și la asociațiile de autogovernări locale.

(2) Modificările efectuate în timpul anului, asupra directivelor stabilite în legea privind bugetul, pentru finanțarea autogovernărilor de minoritate intră exclusiv în atribuțiile Parlamentului.

(3) Legea privind bugetul stabilește bugetul autogovernărilor de minoritate în capitolul Parlamentul, incluzând separat finanțarea de la bugetul central al instituțiilor susținute integral sau parțial de către autogovernările de minoritate.

Art. 64.

(1) Aceasta lege – cu excepția alineatelor (2) și (3) ale articolului 20 – intră în vigoare în 90 de zile de la publicare. Intrarea în vigoare a art. 20 alin. (2) și (3) este reglementată printr-o lege separată.

(2) - (4)*

(5) Guvernul este împuternicit să reglementeze prin decret

a) normele administrării, ale dărilor de seamă, ale contabilității, ale serviciilor de informare aparținând autogovernărilor de minoritate și ale controlului intern asupra organelor bugetare ale acestora,

b) normele structurii de condiții și ale deconturilor vizând finanțarea proporțională cu sarcinile, efectuată de la bugetul central (finanțare generală a funcționării și finanțare pe bază de sarcini concrete).

Art. 65

Abrogate

Succesorul legal al autoguvernării de minoritate desființate pe una din căile posibile, este reprezentat de autoguvernarea de minoritate nou aleasă, nou constituită. Autoguvernarea dizolvată, din ziua desființării își încheie registrele, și întocmește raportul bugetar asupra părții în care este interesată, având conținut echivalent cu raportul anual al organelor administrate de la buget.

Art. 66

În cazul proceselor intentate pe baza prezentei legi [articolele: 24/C, 29, 30/P, 60/E, 60/I, 60/J] trebuie aplicate dispozițiile legii referitoare la regulamentul procesului civil.

Art. 67

Textul jurământului conform dispozițiilor articolului 30/D, alineatul (3) al prezentei legi:

Eu(numele și prenumele)..., membru al comunității minoritare românești, în conformitate cu legea drepturilor minorităților naționale și etnice, jur că în decursul mandatului meu de deputat voi fi devotat comunității de naționalitate din care fac parte, voi respecta Constituția și legile țării, voi păstra secretele care mi se încredințează, voi acționa cu devotament în interesul celor care m-au ales, voi depune toate eforturile pentru păstrarea și promovarea limbii, tradițiilor și culturii românești. (Conform convingerilor celui care depune jurământul:) Așa să mă ajute Dumnezeu!

